Єдина Країна
Единая Страна

Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

№ 32 (747)

11 – 15 серпня 2014 року

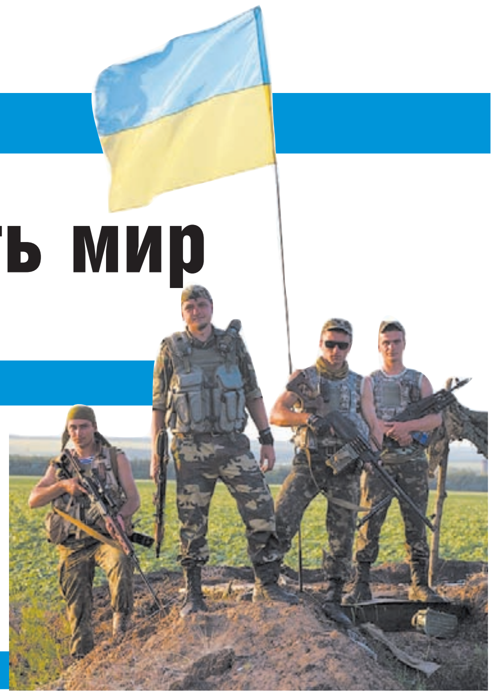
www.krula.com.ua

e-mail:krula_ukr@i.ua

Підписний індекс – 22242

На варті неба України!

Український прапор – значить мир

8-9 стор.

"Вогнем, бронею і теплотою сердець…"

5 стор.

Путівку в небо здобувають випускники

2 стор.

Щоб люди були живі, і сім'ї були щасливі

В рамках третьої хвилі мобілізації на території Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону більше сорока медиків склали присягу на вірність Українському народу. Невдовзі усі вони, разом із іншим мобілізованими, відправляться рятувати людські життя в зону бойових дій на сході нашої держави.

Там, у вже розгорнутому багатопрофільному польовому шпиталі, вони надаватимуть першу і кваліфіковану медичну допомогу військовослужбовцям, які виконують завдання в окремих регіонах, а також цивільному населенню.

Як зазначив начальник мобільного шпиталю лікар-анестезіолог вищої категорії, підполковник медичної служби Юрій Подолян, серед усіх мобілізованих та добровольців 80% – медичний персонал: лікарі, медсестри та санітари. Всього – близько 75 чоловік. Решта 20% – це водії, техніки, кухарі та інші спеціалісти.

Більшість же самих медиків стверджують, що добровільно вирішили змінити білі халати на військову форму.

– Досі працював лікарем-терапевтом у Вінниці, в третій міській лікарні. Я тут виключно за власним бажанням. Переконаний, що в людини повинна бути така позиція, що вона має захищати свою Батьківщину! – говорить Микола Яворовенко.

6 стор.

Гаряча лінія "Крила України" (0432) 59-60-48 65-22-048

ЛЬОТНА ПІДГОТОВКА

Путівку в небо здобувають випускники

Курсанти випускного курсу льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба, які опановують навчально-тренувальний літак Л-39 "Альбатрос", днями склали іспит з льотної підготовки.

Захід відбувся на базі навчально-авіаційної бригади. Саме там курсанти впродовж декількох років відточували свою майстерність у небі.

– Перший із іспитів для курсантів став найважливішим. Четверокурсники успішно продемонстрували свої навички та вміння з льотної підготовки. Решта випускників, які навчаються на військово-транспортних літаках Ан-26 та вертольотах Мі-8МТ, будуть атестовані наприкінці серпня, – розповів виконуючий обов'язки начальника ХУПС, військовий льотчик першого класу генерал-майор Андрій Алімпієв.

Після екзамену з льотної підготовки курсанти приступлять до складання іспитів з іноземної мови, фізичної підготовки та комплексного іспиту. Випуск молодих льотчиків відбудеться на початку осені.

– Випускники отримали по 100 та більше годин нальоту. Усі вони добре підготовлені та незабаром займуть відповідні посади в авіаційних частинах Збройних Сил України, – зазначив командир навчальної авіабригади.

Дмитро Чалий. м.Харків. Фото автора.

НОВИНИ З ВВНЗ

Акценти у навчанні розставила війна

Бойові дії на сході держави певною мірою позначилися й на навчальному процесі у Харківському університеті Повітряних Сил імені Івана Кожедуба. Так, віднедавна польовим навчанням, роботі на бойовій техніці та аеродромній практиці відведено значно більше часу у розкладі занять усіх курсів видового вузу.

– У новій редакції навчальних дисциплін збільшена частка польових виходів, навчальних стрільб, польотів тощо. До 25% збільшено часу на відпрацювання практичних питань, а також майже повністю змінено тематику загальновійськових дисциплін. Ці зміни обумовлені складною ситуацією на Донбасі, – пояснив заступник начальника університету по роботі з особовим складом полковник Олександр Буряк.

Через АТО головним нововведенням стало проведення цього літа із курсантами молодших курсів тривалих польових виходів та тактико-спеціальних занять на полігоні університету. Також чимало часу стали проводити юнаки та дівчата у спеціальних класах, в кабінах багатоцільових тренажерних комплексів вертольота Мі-8МТВ та Л-39 "Альбатрос", зенітних ракетних комплексів Бук-М1 та на інших засобах. Більшість із цього сучасного обладнання до 90% імітує виконання бойових завдань на справжніх бойових машинах і є унікальним у своєму роді.

По-новому проводитиметься й підготовка військових льотчиків. Так, заняття на аеродромах відбуваються з урахуванням досвіду застосування літаків в умовах ведення бойових дій під час проведення антитерористичної операції.

– Під час усіх польових занять з курсантами постійно проводяться соціально-психологічні тренінги. Метою цих цілеспрямованих заходів є виховання командирської рішучості, стійкості перед наслідками сучасного бою та відчуття відповідальності за життя підлеглих. До речі, прийом документів для наших абітурієнтів триватиме до 23 серпня. Тож, усім сміливим хлопцям та дівчатам я пропоную обрати найпочеснішу професію – професію захисника Вітчизни, – зазначив полковник Олександр Буряк.

Олег Плаксій. м.Харків. Фото Дмитра Горбунова.

НАШІ В ЛІБЕРІЇ

У не простий для України час вони несуть мир на африканський континент

Завершилась чергова, 20-та ротація 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України Місії ООН у Ліберії. З прибуттям заключної групи військовослужбовців до африканської країни загін у повному складі розпочав виконання миротворчих завдань.

З особовим складом загону проводяться заняття щодо особливостей виконання миротворчих завдань в африканській державі. Зокрема, для льотно-підйомного складу організовано низку брифінгів щодо завдань Місії ООН, порядку виконання польотних завдань та їх специфіки у різних районах країни, особливостей використання навігаційних засобів, дотримання заходів безпеки. Для проведення занять було запрошено спеціалістів AIR OPS Center Місії ООН.

У командуванні загону зазначають, що з моменту прийому повноважень льотчики нової ротації на вертольотах Мі-8 та Мі-24 провели в африканському небі понад 50 годин. У важких кліматичних умовах континенту, де у розпалі сезон дощів, перевезено велику кількість особового складу, вантажів. Крім базової площадки 56-го ОВЗ, що дислокується у міжнародному аеропорту Робертсфілд, українські екіпажі несуть чергування на аеродромі Грінвілл та у сусідній країні Кот-д'Івуар.

– Умови виконання миротворчої місії сьогодні є непростими, але особовий склад загону з честю виконає це завдання. Українські миротворці розуміють, яка це відповідальність і в який непростий для нашої держави час нас направлено нести мир на африканський континент. Усі військовослужбовці: фахівці наземних служб, льотно-підйомний склад – уже приступили до виконання завдань, – зазначив командир загону льотчик першого класу полковник Петро Пліс. – Щоправда, льотчики, бортові техніки та бортові перекладачі, які прибули до країни другим бортом, повинні пройти ще певну підготовку, скласти заліки з допуску на виконання польотів, тренування з виживання в умовах тропічного клімату під час аварійної посадки чи вимушеного покидання вертольота. Цей процес наразі триває, а після його завершення уже весь льотно-підйомний склад приступить до виконання завдань.

Сергій Фурдик. Фото автора.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

У Командуванні Повітряних Сил представили нового Аташе Королівства Норвегія

У штабі Командування Повітряних Сил ЗС України відбулася протокольна зустріч з Аташе з питань оборони при Посольстві Королівства Норвегія підполковником Льокеном Магнусом, який цього дня представив свого наступника – капітана другого рангу Мідттуна Петтера.

Робочу зустріч очолив заступник командувача Повітряних Сил з авіації – начальник авіації командування Повітряних Сил ЗС України генерал-лейтенант Василь Нікіфоров. Від імені командувача ПС та всього особового складу виду він привітав підполковника Льокена Магнуса та капітана другого рангу Мідттуна Петтера на вінницькій землі та висловив сподівання, що нинішня робоча зустріч буде черговим успішним кроком у сфері розвитку військового та військово-технічного співробітництва.

– Вітаю капітана другого рангу Мідттуна Петтера з призначенням на цю поважну посаду, бажаю успіхів у роботі, а також висловлюю сподівання стосовно взаємовигідного розвитку двостороннього військового співробітництва між Україною та Королівством Норвегія, – із такими словами звернувся до гостей генерал-лейтенант Василь Нікіфоров. – Звичайно, висловлюю щиру подяку і пану Льокену Магнусу за проведену ним роботу щодо зміцнення українсько-норвезьких відносин, підтримку України на шляху до європейської інтеграції.

У свою чергу, норвезькі Аташе запевнили українську сторону у подальшій спільній співпраці, а також висловили підтримку та співчуття через трагічні події на Сході України.

У процесі зустрічі сторони окреслили ймовірні напрями співпраці, обговорили питання, що становлять взаємний інтерес, наголосили на великому потенціалі у сфері поглиблення та розширення співпраці між повітряними силами обох країн.

Юрій Бандерівець. "Крила України". Фото автора.

У ПОЛОНІ ТЕРОРИСТИЧНОЇ КРАЇНИ

Надія українського народу!

Звільнення Надії Савченко – справа честі для української держави. Військова льотчиця стала справжнім символом боротьби українців за свою свободу. Підступне викрадення, безпідставні звинувачення, брудна політична гра – усталені кремлівські методи. На жаль, під ці жорна потрапила і наша Надія. Її ім'я символічне – "Надія", вона – надія всього українського народу.

Адвокат української льотчиці Надії Савченко, яка перебуває в російському полоні, запевнив, що в нього є достатньо доказів непричетності українки до загибелі російських журналістів.

– У захисту на руках показання свідків бою поблизу "Металіста" і відеосвідоцтва непричетності Савченко до загибелі журналістів, – інформує адвокат, обіцяючи найближчим часом оприлюднити частину доказів.

Окрім цього, захисник звернувся до влади РФ з закликом проявити розсудливість і передати Савченко Україні: "Закликаю слідство і тих, хто за ним стоїть, уникнути позорища", – сказав він.

На думку Фейгіна, льотчицю мають звільнити так само, як офіцерів 72-ї бригади.

До Вашої уваги віршовані твори українок, які розділяє століття. Та у них однаково йдеться про сильний дух та незламність української жінки.

Юрій Бандерівець. "Крила України".

"Як дитиною, бувало..."

Як дитиною, бувало,
Упаду собі на лихо,
То хоч в серце біль доходив,
Я собі вставала тихо.
"Що, болить?" – мене питали,
Але я не призналась –
Я була малою горда, –
Щоб не плакать, я сміялась.
А тепер, коли для мене
Жартом злим кінчиться драма
І от-от зірватись має
Гостра, злобна епіграма, –
Безпощадній зброї сміху
Я боюся піддаватись,
І, забувши давню гордість,
Плачу я, щоб не сміятись.

Леся Українка, 1897 рік.

Суд честі

Суд честі у Воронежі сьогодні:
тендітна жінка і солдат війни
з очима неба синьої безодні,
над нею ж – сили волі Сатани.

Та мужня не зламалася Надія:
тверда у казематі, як граніт.
Тут чужина, тут ворог, тут Росія
і – України нездоланий цвіт.

Чи може хто народ цей подолати,
коли така донька у нього є?
Без страху в залу дивиться
крізь грати,
з небес їй сонце руку подає.

На вулиці старенька росіянка
до буцегарні їжу принесла.
Не українка – їхня громадянка,
що сім десятків років прожила.

Але сьогодні, каже, я прозріла,
не росіянка, українка я,
хоч і стара, і зовсім посивіла,
та в Україні вже душа моя!

А в залі чуєм: "Слава Україні! —
Героям слава!" і народ встає...
Ми молимось за волю героїні.
Бог чує, бо у світі Правда є.

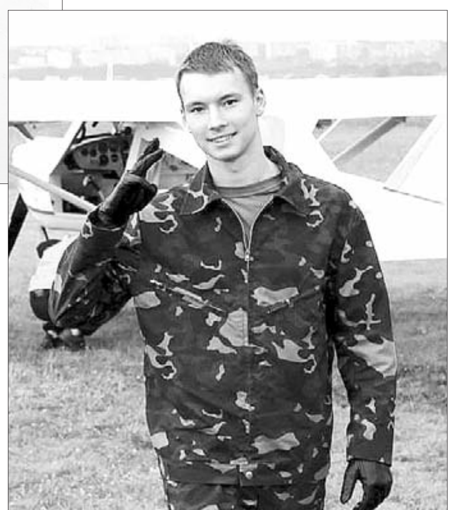
Тетяна Худолій, 2014 рік.

ЛЬОТНА ПРАКТИКА

Вперше у небесну блакить – на ХАЗах

Понад 20 курсантів 2-го курсу льотного факультету Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба розпочали льотну практику на легкомоторних літаках ХАЗ-30, на яких майбутні військові пілоти відкриватимуть відлік нальотного часу.

Протягом наступних двох місяців на аеродромі Харківського аероклубу імені Валентини Гризодубової другокурсники проведуть у небі по 22 години. Половину від усього нальоту відведено самостійним польотам.

За словами командування видового вузу, вже другий рік поспіль курсанти-льотчики виконуватимуть вивізну програму 2 курсу на легкомоторних літаках, а не на реактивних, як було раніше. Як відомо, нещодавно було впроваджено нову триступеневу концепцію підготовки льотчиків. Цим нововведенням передбачено, що перше ознайомлення курсантів із майбутньою професією відбуватиметься на низьких швидкостях із залученням машин типу ХАЗ-30. На другому рівні вони підійматимуться у небо вже на Л-39 "Альбатрос" та транспортних Ан-26. А на вищій сходинці підкорення неба сідатимуть до кабін бойових літаків типу МіГ-29.

– Дана програма – це початковий етап підготовки льотчика, він дозволяє визначити: готовий курсант до подальшого навчання чи ні. До початку льотної практики усі майбутні авіатори успішно пройшли двотижневий курс наземної підготовки, який було сплановано з урахуванням досвіду минулорічної льотної практики на легкомоторних літаках, – пояснив начальник льотно-методичного відділення університету підполковник Андрій Терьошин.

Під наглядом льотчиків-інструкторів аероклубу кожен із хлопців підніметься над землею вперше в житті та відпрацює такі польотні завдання, як політ по колу, поворот на 180 градусів, гірка та інші вправи на простий пілотаж. При цьому польоти виконуватимуться на швидкості до 200 кілометрів за годину у діапазоні висот від 150 до 1000 метрів.

– Звичайно, спочатку було хвилювання, але коли літак вже у повітрі, відчуваєш поєднання з крилатою машиною, бачиш, наскільки мальовничі простори нашої країни, і хвилювання проходить – з'являється холоднокровність та впевненість у своїх діях, – поділився своїми враженнями після 30-хвилинного польоту курсант Станіслав Назаренко.

Довідка: літак ХАЗ-30 призначений для первинного навчання пілотів аероклубів, льотних училищ військової і цивільної авіації, а також для виконання польотів приватними особами. Літак оснащений австрійським двигуном Rotax-912 ULS з тягнетрилопатевим повітряним гвинтом. Його максимальна швидкість – 200 км/год, довжина розбігу – 100 м, довжина пробігу – 100 м. Максимальна злітна маса літака складає 650 кг, максимальна посадкова маса – 650 кг, максимальна маса спорядженого літака – 565 кг, маса порожнього літака – 395 кг. Літак виконує зліт і посадку на повітряно-посадковій смузі зі штучним і грунтовим покриттям. За словами авіаконструкторів, приблизна вартість літального апарата коливається в межі 2 мільйонів 400 тисяч гривень і залежить від комплектації та застосування різних приладів.

Олег Плаксій. м.Харків.

НОВИНИ ОФІЦІЙНОГО КИЄВА

Петро Порошенко призначив Юрія Бірюкова Радником Президента України

Президент підписав Указ про призначення Юрія Бірюкова Радником Президента України. Під час зустрічі з Юрієм Бірюковим Президент подякував за його ефективну волонтерську роботу та сприяння у поверненні 79-ї бригади у місце дислокації.

"Без вашої участі ця операція була б неможлива. Дякую за самовіддану роботу і вітаю з ініціативою створення нового військового добровольчого підрозділу, який увійде до складу діючої славетної аеромобільної бригади. Така взаємодія може бути дійсно ефективним і гарним прикладом для інших", – зазначив Президент.

Арсеній Яценюк: "Ухвалення законопроекту про санкції – це питання національної гідності"

Верховна Рада України ухвалила проект Закону "Про санкції" (№4453а). "За" проголосували 244 народні депутати.

"Мова йде про те, що Україна отримає право через рішення Ради національної безпеки і оборони вводити санкції з метою захисту своїх національних інтересів та захисту громадян України", – повідомив він.

Закон дає можливість введення 29 видів санкцій, серед яких заморожування активів, заборона на в'їзд, зупинка перевезень, арешт активів, обмеження користування радіочастотним ресурсом, обмеження користування мережею Інтернет і введення низки економічних і фінансових важелів проти держав-агресорів, проти їхніх компаній і фізичних осіб.

Уряд створює Державну службу з питань ветеранів та учасників АТО

Уряд України створює Державну службу України з питань ветеранів та учасників антитерористичної операції. Арсеній Яценюк наголосив, що на сьогодні вже близько 50 тисяч бійців є учасниками антитерористичної операції: "Тисячі поранені. Багато сімей залишилися без годувальника". Служба займатиметься соціальним забезпеченням ветеранів та учасників АТО: реєстрацією, працевлаштуванням, медичною та психологічною реабілітацією, забезпеченням житлом сімей, які залишилися без годувальника, тощо.

Парламент дозволив ввезення незареєстрованих ліків для військових у зоні АТО

ВР України ухвалила Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про лікарські засоби" щодо удосконалення порядку забезпечення населення лікарськими засобами, призначеними для лікування соціально небезпечних та тяжких хвороб" (№3818). За відповідне рішення проголосувало 287 народних депутатів.

Відповідно до нових норм за окремим рішенням Міністерства охорони здоров'я України дозволяється, за наявності документів, що підтверджують реєстрацію і використання лікарських засобів, ввезення незареєстрованих в Україні лікарських засобів з країн ЄС, США, Японії, Австралії, Канади та Швейцарії для медичного забезпечення військовослужбовців, які виконують завдання під час проведення АТО.

Уряд виділяє сім'ям загиблих військових грошову допомогу

На засіданні Уряду було прийнято рішення виділити кошти у сумі 99 267,0 тис. гривень з розрахунку по 609,0 тис. гривень за кожного загиблого для виплати одноразової грошової допомоги членам сімей військовослужбовців, які загинули під час виконання ними обов'язків військової служби.

Відповідно до Закону, у разі загибелі військовослужбовця державою гарантована виплата у вигляді одноразової грошової допомоги в розмірі 500-кратного прожиткового мінімуму, що на сьогодні становить 609 тис. гривень.

Гуманітарна допомога Україні може надаватися виключно через Червоний Хрест

"Рівень російського цинізму не має меж. Спочатку вони поставляють танки, "Гради", терористів, бандитів, які розстрілюють українців, а потім вони поставляють воду і сіль", – заявив Арсеній Яценюк.

Він повідомив, що Уряд додатково виділяє 10 млн грн на закупівлю товарів першої необхідності для доставки на відповідні території. За його словами, разом із міжнародними партнерами в фонді допомоги зібрано близько $6 млн, які знаходяться в управлінні Верховного комісара ООН.

Держава дбає про своїх захисників

На Рівненщині, у місті Костопіль, відбулося вручення оглядових ордерів та ключів до постійного та службового житла родинам 26 військовослужбовців. Ще сім квартир зарезервовані для сімей загиблих учасників антитерористичної операції.

Ці квадратні метри для військовослужбовців придбані за кошти Міноборони у приватного забудовника в 172-квартирному будинку. Черговики Рівненського гарнізону отримали квартири вже з ремонтом та центральним опаленням.

– Будівля вже здана в експлуатацію та передана на баланс Костопільської міськради. Будинок утеплили, а у дворі облаштовано дитячий майданчик, – зазначив начальник квартирно-експлуатаційного відділу м. Рівне підполковник Олег Падитель.

До слова, серед новоспечених власників квартир є не лише офіцери, а й пенсіонери і контрактники.

– Сьогодні в черзі у гарнізоні перебуває 949 родин. Ми бачимо, що в такий складний час керівництво Міністерства оборони робить усе можливе, щоб захистити військових у соціальному плані, – зазначив голова житлової комісії Рівненського гарнізону полковник Володимир Кузик.

– Це – вже четвертий будинок, де за програмою забезпеченості житлом черговиків військові отримали квартири. Перед цим військові отримали помешкання на Миколаївщині, Львівщині та Черкащині. Захисники Вітчизни повинні знати, що їхні родини будуть захищені і забезпечені, – наголосила заступник директора Департаменту капітального будівництва Міноборони Лариса Храмченко.

Під час вручення оглядових ордерів тимчасово виконуючий обов'язки командувача військ оперативного командування "Північ" полковник Віктор Шамко підкреслив, що серед інших квартири отримують родини військовослужбовців, які зараз виконують завдання у складі підрозділів антитерористичної операції.

Олександр Гайн. м.Рівне.

ОСОБИСТОСТІ НА ПЕРЕДОВІЙ

Професор з автоматом:

“Війна – це коли ти побував під “Градом”, коли смерть постійно носиться над головою, а апетит у тебе все одно відмінний”

Після перших загиблих на війні, коли головними новинами стали фронтові зведення, коли майже в кожен дім прийшла біда, прийшла з повістками і похоронками, біженцями, переселенцями, з героями і зрадниками, ми зрозуміли: не можна більше жити так, як до цього. Зрозумів, що ніколи не стане колишнім і Всеволод Стеблюк – відомий український вчений-медик, заслужений лікар України, професор у Національній академії внутрішніх справ України, доктор медичних наук, засновник нових напрямів медицини, полковник міліції. Перераховувати досягнення цієї людини можна дуже довго, та сам Всеволод Володимирович не любить про них говорити, каже – на війні усі рівні. Чоловік є, мабуть, єдиним професором, що взяв до рук автомат і поїхав захищати країну.

Психологія мирного часу не повернеться

Лікар розповідає, що його світогляд змінився після Майдану, де він був одним із головних лікарів. Страх, зневіра і байдужість більше ніколи не повернуться. Те, що нас не залякати, що ми встоїмо будь-що, Всеволод, як і більшість українців, зрозумів ще після 10 грудня 2013 року.

– Ніколи не забуду, як намагався допомогти хлопчику, який вміщувався на щиті, на якому його занесли до Трапезної. Він, поранений у поперек, не відчуваючи ніг, стікаючи кров'ю, цілував пов'язаний на плечах прапор. Ніколи не забуду, як разом з Русланом Горобцем (справжній польовий хірург “Айдару”) зашивали пораненого Гаврилюка, який, ледь підсохла пов'язка, побіг на передову, а через два дні про нього дізнався світ.

Психологія та, мабуть, і фізіологія мирного часу вже не повернеться. Як не повернеться віра у “чесних та порядних політиків” і у братність російського народу.

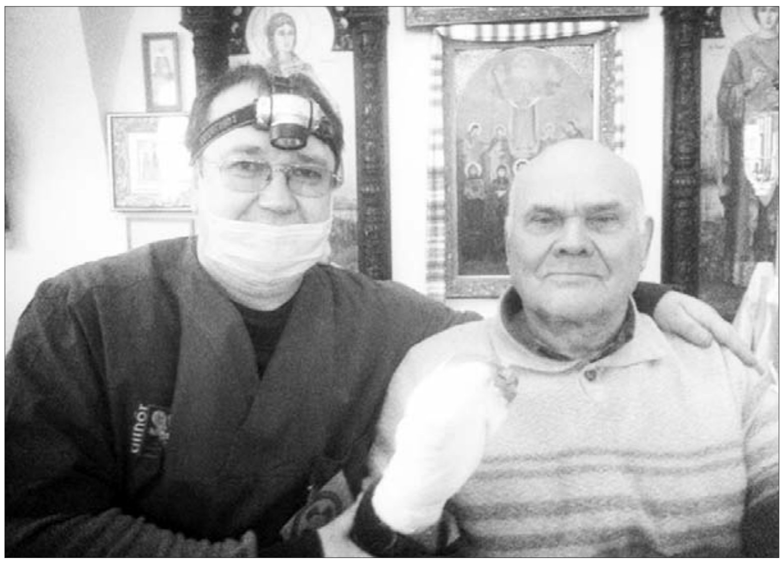
– Хоча у мене цієї віри немає уже років сорок. І російські номери на машинах викликають певні бажання. Ми стали іншими. Можливо, не кращими, але більш справжніми!

Їси “через не можу” таку набридлу кашу з тушонкою, але радієш, що вона є…

Одразу із початком війни полковник міліції почав шукати шляхи потрапити на Схід. Чоловік розумів – там він потрібен набагато більше, ніж у Києві. Тож, коли на базі академії почали створювати батальйон, Всеволод Володимирович одразу ж командирувався туди. Спочатку півтора місяці пробув на полігоні, де заново вчився стріляти, потім – рушив на війну.

– Найважче було звикнути все робити із автоматом і дуже прудко, навіть “до вітру” ходити і спати. Але в умовах війни швидко адаптуєшся до побутових речей. Їси “через не можу” таку набридлу кашу з тушонкою, але радієш, що вона є…

На місці був облаштований міні-шпиталь, усе обладнання для нього залишилось із Майдану. Чоловік розповідає, що їхній батальйон забезпечили усім необхідним, йому видали і каску, і бронежилет. Звісно, є Женевська конвенція, згідно з якою терористи не мають права стріляти по лікарях. Та хіба ж вони вдивлятимуться, у кого стріляти?

– Особисто мене снайпери не цілили. Та під “градом” побувати довелось, і кулі постійно пролітають. Що цікаво, апетит усе одно залишається відмінним. Перші ночі ми спали одягненими, щоб можна було у будь-яку секунду бути готовим до бою. Зараз вже навчились відрізняти по звуку, у який бік летить куля, стало трохи простіше.

Поряд друзі, які захистять тебе, не рахуючись з своїм життям, а ти для них – всемогутній цілитель…

В батальйоні, де знаходиться Всеволод Стеблюк, – різні люди, всі вони міліціонери, діючі чи пенсіонери, але такі, що за покликом серця пішли боронити Батьківщину, нести мир на українську землю. Де ще знайдеш підрозділ, в якому на бойові завдання ходять три полковники, купа старших офіцерів, і всі вони ділять шматок хліба та місце на підлозі, де сплять, прикривають один одного на бойових.

– Є люди, що дивляться на мене, як на ідіота, і розказують, що “на підготовку професора держава витрачає 25 років”. Я був неприємно вражений, коли в нашій академії, де купа “професорсько-викладацького складу” (саме так, а не офіцерів-мужиків), у батальйон пішли лише семеро. Можливо, я не правий. Можливо, за інших обставин я міг би зробити більше в тилу. Але це те, що я вмію робити, і після Майдану розумію важливість висококваліфікованої допомоги, максимально наближеної до бойових дій. І тому я, доктор медичних наук, професор, заслужений лікар України, взяв до рук автомат. Інтелігент, що взяв до рук зброю, ганьбить свій статус, інтелігент, що випустив ту зброю з рук – ганьбить себе.

Стеблюк розповідає, що на фронті майже ніхто не знає, що він професор. Він так само разом із усіма будує туалети, носить воду, готує їсти. А головне, що поряд – справжні друзі.

– Мабуть, тільки на війні можна бути впевненим, що друзі захистять тебе, не рахуючись зі своїм життям, бо тут – справжні чоловіки. А ти для них – і Бог, і ангел-охоронець, і вони вірять тобі, вірять, що ти – всемогутній цілитель…

Найбільша проблема у медиків на війні – з евакуацією. Із придбанням потрібних машин допомогли прості люди.

– У нас – найкращий польовий медичний пункт, який може виконувати всі завдання невідкладної допомоги. Ми маємо санітарний УАЗ, що може бути реанімобілем, та броньований мікроавтобус для евакуації постраждалих. І все це завдяки простим людям! На днях будемо освячувати броньовану “швидку” для зони АТО. На ній можна виїжджати на бойові завдання зверху, як на броні, швидко зістрибуючи та застрибуючи на нього. Можна на ній лежати з кулеметом, тримаючи сектор та переміщуючись, як на тачанці. Та найголовніше – можна транспортувати двох поранених безпечно з переднього краю.

Очі дітей говорять набагато більше, ніж усі ЗМІ

Реаніматолог розповідає, що на війні довелось багато чого переосмислити. Зрозуміти, що війна – це ще і чекання. Коли приїжджаєш додому і обіймаєш рідних, дивишся у дитячі очі, що говорять набагато більше, ніж усі ЗМІ, розумієш, ми – нездоланні!

– Хочеться попросити вибачення перед матерями, коханими, що моляться, чекають. Так треба. Такий зараз час, і така наша чоловіча доля. Україна майже три покоління жила без війни, і от тепер настав наш час. Жахливо, коли гинуть молоді хлопці, які ще не залишили після себе дітей, адже гине цвіт нації, кращі з найкращих. І в той же час величезна кількість “вояків” з великими та малими зірками сидять у тилу, смачно їдять, спокійно сплять, кохаються, виставивши позицію: “А воно мені треба?” Таких людей я за офіцерів не вважаю. Адже на війну без вагань ідуть хлопчаки, які потім повертаються двохсотими, інвалідами. Вони не думають про страх, про комфорт. Просто це були і є ЛЮДИ, СПРАВЖНІ ЧОЛОВІКИ.

Коли першою турботою на ранок стає відмивання ношів від засохлої крові

Всеволод ділиться, що навіть якби його життя склалось інакше, він би все одно був зараз у зоні АТО. Каже, доводилось не раз бачити смерть і витягувати хлопців із того світу.

– Не раз доводилось давати поради медикам місцевих лікарень, допомагати їм практично. Не тому, що я професор, а тому, що я – ще одні вільні руки, ще одна голова. Можу сказати, що там – непогані лікарі, усі погані і непорядні медики давно втекли. Доводилось не раз діставати кулі, уламки. Після екстремального досвіду, який дав нам Майдан, на війні працювати легше. Коли першою турботою на ранок стає відмивання ношів від засохлої крові, розумієш – війна. Мені трохи простіше, бо я довгий час пропрацював реаніматологом, де кожний день – це свого роду війна і екстрім.

Лікар розповідає, що у зоні АТО працює дуже багато медиків. Та могло б бути ще більше…

– Дуже багато молодих спеціалістів хотіли б також попрацювати в умовах війни. До того ж, це була б дуже хороша практика для них. Адже теоретичні знання у молоді є, а до операційного столу їх, як правило, не допускають. Більшість із таких спеціалістів не їдуть на війну через те, що втратять роботу, заробіток. А користь від них була б дуже великою. До прикладу, нещодавно до мене звернувся судинний хірург, він міг би рятувати кінцівки бійців. Офіційно ж ніхто не відправляє у зону АТО медиків. Навіть я вважаюсь у відрядженні.

Молишся, щоб помітити “їх” першим

Чоловік розповідає, що війна навчила його багато речей. По-перше, нічого не планувати. Адже в будь-який момент ти, так само, як і твої друзі, можеш стати двохсотим чи трьохсотим.

– На фронті швидко змінюються поняття, що таке “добре”, а що таке “погано”. Ховаючись в соняхах на “сепарській” зоні, ти насолоджуєшся тим, що тебе поки що не “вирахували” і є великий шанс повернутися на базу. Війна навчила вдивлятись з автомобіля в “зеленку”, спрямовуючи туди автомат, В цей момент молишся, щоб помітити “їх” першим… А сам розумієш, що перша ж черга переб'є тобі ноги чи розгорне печінку, які не захищені пластиною…А яке задоволення викликає ляпас руки чергового на КПП бази по твоїй протягнутій з вікна авто долоні, бо ти розумієш: ПОВЕРНУЛИСЯ ЖИВИМИ!!!

Марія Руда.
“Крила України”.

БАТАЛЬЙОНУ НА ПІДМОГУ

"Вогнем, бронею і теплотою сердець…"

Завдяки вінницьким підприємствам шість старених БРДМ-2 отримали нове життя і допомагають землякам на передовій

Як кажуть українці, коли припече, то можна гори звернути. І саме зараз таки "припекло". Уся наша спільнота – небайдужі та чуйні люди єдиним фронтом ринулись "звертати гори". Перед смертельною загрозою, яка нависла над Україною, у кожного прокинулися почуття патріотизму, відданості та інші чесноти. Бізнес, волонтери, громадські організації і навіть безробітні з пенсіонерами продовжують споряджати українське військо. Хто чим може, і хто як може.

Свій внесок у бойову міць батальйону територіальної оборони зробили шість підприємств Вінниччини. Для своїх земляків, які уже не один місяць на східних рубежах країни боронять її від російських загарбників, колективи підприємств відремонтували та трохи модернізували шість БРДМ-2 (броньована розвідувально-дозорна машина).

БРДМ – радянська бойова розвідувальна машина. Це основна бойова броньована машина розвідувальних військ радянського виробництва. Колісна, броньована, плаваюча, озброєна 14,5-мм великокаліберним кулеметом КПВТ, спареним 7,62-мм кулеметом ПКТ у баштовій установці. 22 травня 1962 бойова машина була прийнята на озброєння. Серійне виробництво було організовано в 1963 на ГАЗі, а з 1965 – і на Арзамаському машинобудівному заводі та тривало до 1989 року.

Використовувалась як стандартна легка розвідувальна, штабна та машина зв'язку. Окрім основного варіанту, БРДМ послужила базою для створення ряду спеціалізованих машин, передусім самохідних ПТРК. Всього було випущено близько 10000 машин усіх типів. БРДМ використовувалася радянськими сухопутними, повітрянодесантними військами і морською піхотою аж до кінця 1970-х років. БРДМ також активно надходила на експорт: близько 1500 одиниць були поставлені щонайменше в 21 країну світу. Хоча, станом на 2010 рік, у більшості з цих держав вони зняті з озброєння, деякі країни продовжують використовувати машини цього типу.

Анатолій Олійник.

Історія цих шести БРДМів, схоже, нікому не відома. Кажуть, стояли десь в полі на Хмельниччині, із завареними люками й догнивали свій вік. А вік у них потужний – 1972-1973 рік, якщо вірити лейбам на корпусі. Мабуть, вони старші за переважну більшість вояків Вінницького батальйону територіальної оборони. Однак цей солідний вік бронемашин не став перепоною для місцевих умільців, які вдихнули у них нове життя. Заради справедливості треба згадати і про тодішню якісну радянську сталь!

На даний час усі шість машин – уже в бойовому строю. На них вчаться їздити та експлуатувати. Вивчають бойові спроможності та інші речі. Добре, що у батальйоні є люди, які свого часу служили у частинах, де була на озброєнні ця техніка. Тому навчати молодь є кому.

Серед досвідчених бійців – старший лейтенант Петро Гартель. Він разом із начальником автослужби капітаном Сергієм Ляльчуком кілька днів тому приймав відновлену техніку на території Вінницького обласного військового комісаріату. Саме звідси, конспіративно, БРДМи й вирушили до місця призначення. Але напередодні передати техніку згаданим офіцерам прибули представники підприємств, які в урочистій обстановці отримали подяки та грамоти від керівника області Анатолія Олійника та Вінницького обласного комісара полковника Геннадія Долгашова.

– Хочу особисто подякувати усім, хто долучився до цієї благородної справи, – сказав губернатор області. – Кращі сини України сьогодні борються за її незалежність, захищаючи нашу землю від агресора. Нинішня життєва реальність вимагає від нас уміння гідно захистити себе. Силами благодійників і соціально відповідального бізнесу область у черговий раз продемонструвала, що народ і армія – єдині. Недаремно хлопці, що повертаються з АТО, підкреслюють: коли відчуваєш таку всенародну підтримку, теплішає на душі, – підкреслив Анатолій Олійник.

За словами голови облдержадміністрації, у відновленні техніки (практично з нуля) взяли участь органи влади та підприємства Вінниці, Барського, Шаргородського, Жмеринського районів та м. Жмеринка. Зокрема, він відзначив, що Вінниччина першою виконала таку роботу із ремонту не придатної для бойових завдань спецтехніки. До того ж, одне із підприємств Вінниці виготовило для БРДМів спеціальні решітки – захист від кумулятивних снарядів, який нині активно використовується в зоні АТО.

Петро Гартель.

Представники батальйону територіальної оборони капітан Сергій Ляльчук та старший лейтенант Петро Гартель від усіх бійців частини подякували подолянам за цей подарунок, який, можливо, убереже життя багатьох воїнів. Вони запевняють, що весь особовий склад батальйону гідно та з честю виконає бойові завдання, які поставила перед ними держава та український народ. Вони спробують повернутися додому живими та здоровими. У цьому тепер неодмінно сприятимуть відновлені БРДМи, які підтримуватимуть воїнів не лише бронею та вогнем, а й теплотою сердець земляків.

Юрій Бандерівець.
"Крила України". Фото автора.

Российские беспилотные летательные аппараты

"Орлан-10"

"Орлан-10" – многофункциональный беспилотный комплекс, предназначенный для ведения наблюдения за протяженными и локальными объектами в труднодоступной местности, в том числе при проведении поисковых и ремонтных работ.

Возможности комплекса:

оперативная замена полезной нагрузки и состава бортового оборудования,

обеспечение видео– и фотосъемки в сочетании с регистрацией текущих параметров (координаты, высота, номер кадра),

использование в сложных метеоусловиях и с ограниченных площадок,

размещение контрольно-измерительной аппаратуры внутри консолей крыла,

наличие бортового генератора позволяет использовать активные нагрузки в течение всего полета,

использование одного БПЛА в качестве ретранслятора для остальных.

ТТХ

Взлетная масса: 14 кг
Масса полезной нагрузки: до 5 кг
Воздушная скорость: 90-150 км/ч
Макс. продолжительность полета: 16 ч
Макс. дальность применения комплекса: до 120 км от наземной станции управления (до 600 км в автономном режиме)
Макс. высота полета над уровнем моря: 5000м.

"Орлан-3М"

"Орлан-3М" – российский беспилотный летательный аппарат для проведения видеосъёмки.

БПЛА "Орлан-3М" предназначен для использования в качестве носителя при разработке авиационных комплексов для выполнения аэрофото– и видеосъемки панорамной и плановой, а также для других похожих задач.

Информационно-измерительная аппаратура и САУ АПС 2.2 обеспечивают видео– и фотосъемку в сочетании с регистрацией текущих параметров (координаты, высота, номер кадра и т.д.). На БПЛА устанавливаются фотокамера, видеокамера, тепловизор и гиростабилизированная телевизионная камера.

ТТХ

Взлетная масса: 7 кг;
Масса полезной нагрузки: до 1.8 кг;
Воздушная скорость: 70-150 км/ч;
Макс. продолжительность полета: 180 мин;
Макс. дальность применения комплекса: 100 км;
Максимальная высота полета: 7000 м.

ПРИСЯГАЮТЬ МЕДИКИ

Щоб люди були живі, і сім'ї були щасливі

Продовження. Початок на 1 стор.

Підтримує свого колегу і лікар-травматолог дитячої обласної лікарні Юрій Белієнко.

– Знаю, що це мій обов'язок. Більше всього люблю свою рідну Україну. Хочу, щоб люди були живі, діти живі і сім'ї були щасливі. Щоб ми були господарями на своїй землі. І те, що збудовано нашими руками, не було зруйноване, – зазначив лікар. – Всі ми знаємо, що буде важко. На нас, старших та більш досвідчених, лежить ще більша відповідальність, адже серед мобілізованих – багато юнаків та дівчат, які ще не до кінця збагнули, куди вони їдуть і через що їм потрібно буде пройти.

Багато рідних та близьких зі сльозами радості та смутку прийшли підтримати військових медиків та побажати їм скоріше повернутися додому живими. Присутніми були також і представники місцевої влади. Голова облдержадміністрації Анатолій Олійник пообіцяв, що зробить усе можливе для того, аби лікарі в зоні АТО не відчували ні в чому потреби.

Наприкінці урочистої частини протоієрей Алексій освятив військовослужбовців та благословив їх на добру справу.

Також у цей день ВМКЦ ЦР отримав новий апарат штучної вентиляції легень – "Bellavista 1000". Коштовне обладнання, вартість якого понад 200 тис. гривень, було придбане у Швейцарії. Гроші, як завжди, збирали "усім світом".

– Апарат дуже необхідний як в мирний час, так і під час війни. Він може використовуватись і в стаціонарних умовах, але завдяки його компактності, даним апаратом ми можемо надавати допомогу і в польових умовах. До того ж, завдяки акумулятору, він може вентилювати легені автономно близько 4-5 годин, – розповіла головний анестезіолог ВМКЦ, полковник медичної служби Лідія Хлєбовська.

Загалом, дякуючи небайдужим українцям, окрім цього апарата, шпиталь вже було забезпечено чотирма українськими апаратами штучної вентиляції Бриз-Т. Ще один виділив центральний київський госпіталь. Частина апаратури була передана у мобільний шпиталь, де лікарі надають допомогу безпосередньо на полі бою.

Нині у Військово-медичному центрі перебуває більше сотні поранених бійців – учасників АТО. Чимало з них перенесли важкі операції. Загалом, за час бойових дій на Сході, кількість життів, врятованих вінницькими військовими медиками, обчислюється сотнями.

Владислав Содель.
Фото автора.

НОВИНИ З ПОЛІГОНА

Першокурсники з передової навчають своїх товаришів

На базі навчального центру, що знаходиться на Житомирщині, у курсантів наборів 2012-2014 років Житомирського військового інституту ім. С.П.Корольова Державного університету телекомунікацій триває первинна військово-професійна підготовка. Вона є складовою військово-професійного навчання майбутнього офіцера за певною спеціальністю та за окремими програмами.

Особливістю цьогорічної первинної підготовки є те, що її проходять не тільки курсанти-першокурсники, а й курсанти 2-го та 3-го курсів, які до цього проходили навчання як студенти та навчалися за програмою підготовки "4 роки – студент, 1 рік – курсант". Важливо, що серед першокурсників є учасники антитерористичної операції, які передають свій бойовий досвід товаришам.

Курсанти мешкають у наметовому містечку на базі навчального центру. За процесом їх становлення постійно стежать командири, військові лікарі, психолог та інші фахівці.

Ретельне вивчення курсантів на етапі адаптації до умов військової служби, врахування їх морально-психологічних та ділових якостей є вкрай необхідним для визначення подальшого напрямку військової підготовки. Крім того, обов'язки заступників командирів взводів виконують кращі курсанти старших курсів інституту. Таким чином, молоді курсанти мають можливість дізнатись про особливості навчання у вузі, а старшокурсники водночас отримують цінний педагогічний та командирський досвід.

Впродовж місяця з молодими курсантами будуть проведені заняття із тактичної, вогневої, топографічної, фізичної, воєнно-ідеологічної підготовки, захисту від зброї масового ураження, статутів ЗС України та стройової підготовки. Також курсанти виконають вправи стрільб із стрілецької зброї. Заняття проводять досвідчені викладачі та командири.

Завершиться табірний збір 30 серпня складанням Військової присяги на вірність Українському народові.

Володимир Козієв.

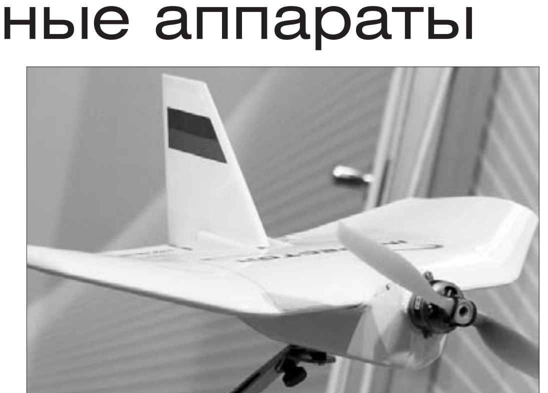
Российские беспилотные летательные аппараты

"Инспектор-101"

Инспектор-101 – российский сверхлёгкий беспилотный летательный аппарат дистанционного зондирования. Предназначен для ведения воздушной разведки, аэрофотосъёмки в стеснённом пространстве, в том числе в условиях городской застройки.

Целевая аппаратура включает в себя микросхемы передачи информации, а также неподвижную малогабаритную видеокамеру переднего или панорамного обзора.

Получение информации с беспилотного аппарата и выдача ему команд осуществляется через блок управления, реализованный на базе портативного персонального компьютера.

ТТХ

Максимальная взлётная масса: 0,25 кг
Время полёта: до 40 минут
Силовая установка: электродвигатель
Максимальная скорость: 72 км/ч
Боевой радиус: 1,5 км (1500 м)
Практический потолок: 500 м.

"Zlata 421-08M"

ZALA 421-08M – сверхмалый беспилотный летательный аппарат.

Предназначен для наблюдения, целеуказания, корректировки огня, оценки ущерба. Эффективен в проведении аэрофото- и видеосъемки на небольшом удалении. Производится ижевской компанией "ZALA AERO GROUP" под руководством Захарова А.В.

В ходе совместных крупномасштабных военных российско-белорусских учений "Щит Союза – 2011" применялось два ZALA 421-08.

29 июня 2014 года в ходе конфликта на востоке Украины украинские пограничники сбили ZALA 421-08M над лагерем Вооружённых Сил Украины.

Беспилотный летательный аппарат разработан по аэродинамической схеме "летающее крыло" и состоит из планера с системой автоматического управления автопилотом, органов управления и силовой установки, бортовой системы питания, системы посадки на парашюте и съемных блоков целевой нагрузки.

ТТХ

Радиус действия видео/радиоканала: 15 км/25 км
Продолжительность полета: 80 мин
Размах крыла БЛА: 810 мм
Макс. высота полета: 3600 м
Тип двигателя: электрический тянущий
Скорость: 65-120 км/ч
Максимальная взлетная масса: 2,5 кг
Навигация ИНС с коррекцией GPS/ГЛОНАСС, радиодальномер

“Коли ставиш автограф у військовому квитку, усвідомлюєш – це реально війна”

Тисячі кілометрів доріг, життя в польових умовах, постійна небезпека, відсутність гримерок і повноцінного відпочинку та вдячні, украй серйозні очі навпроти. Відома українська співачка, фіналістка “Голосу країни” Антоніна Матвієнко відмовилася від зйомок і концертів, аби присвятити себе допомозі та підтримці українських військових і біженців. Підтримує хлопців тим, що вміє робити найкраще – співом. Одного разу для того, щоб дати концерт, довелось навіть пройти 12 км пішки. У короткій перерві між концертами Тоня розповіла “Крилам України” про емоційно найскладніші виступи у її житті, про рідних у зоні АТО, про те, що у даній ситуації кожен має робити усе, аби Україна не втратила ані клаптика своєї землі.

“Під час війни не до розваг, та бойовий дух піднімати потрібно”

Антоніна розповіла, що зовсім не побоялась їхати у зону АТО. Адже спокійно сидіти вдома, коли в Україні війна, – це злочин. Під час війни завжди були концерти. Артисти залишались артистами, повари – поварами і так далі… Кожен повинен продовжувати робити свою роботу. Тільки мета цієї роботи повинна змінитись. Адже зараз – не до розваг і не до заробітків…

– Я добре знаю організатора туру “Підтримаємо своїх”. До нього офіційно звернулись із МВС України, тобто рішення проїхатись із концертним туром Сходом країни приймалось на державному рівні. Ми в Києві зовсім не відчуваємо, що таке війна. А людям потрібно допомагати. Пам’ятаю, як до мене зателефонував один генерал і розповів, що хлопці в госпіталі танууть на очах, що вони навіть не раді, що взагалі залишились живими, що їм терміново потрібна підтримка. Хіба можна у такій ситуації спокійно сидіти і думати про розваги? Тому я без вагань погодилась їхати у небезпечну зону і про страх навіть не думала.

Розпочався небезпечний тур із Десни. Також артисти виступили в Ізюмі, Миколаєві, Одесі, Херсоні, Маріуполі, Дніпропетровську.

Це були воєнні бази, госпіталі, аеродроми, площі звільнених міст. Глядачі – пілоти, матроси, спецпризначенці, поранені, військовослужбовці… Попереду – виступи у ще п’яти містах. Тоня розповідає, що небезпеки під час виступів не відчувала, та емоції частенько підводили.

– Під час першого ж виступу я зрозуміла, наскільки це потрібно хлопцям. Також прийшло усвідомлення того, що солдати – просто мега-люди, вони дійсно Герої країни, і дуже хочеться, щоб вони усі повернулись додому живими. Тому співала перед ними серцем, викладаючись на повну. Ми співали і перед хлопцями, що тільки відправляються у зону АТО, і перед тими, хто лікується у госпіталях. Морально складно співати і перед одними, і перед іншими. Частенько через силу стримувала сльози і посміхалась. Бачила хлопців по 18-19 років, які підходили до мене і казали “тьотя Тоня”.

Останнє фото зі мною – це відповідальність

Співачка пояснює, що іноді незручно почувала себе перед хлопцями. Бо вона – така “гарна і красива”, співає, у неї все добре. А хлопці – покалічені. Та потрібно відволікати бійців, надихати їх. Адже вони готові віддати життя заради нашого майбутнього.

– Важко усвідомлювати, що в Україні – війна. Якщо чесно, тільки побувавши у зоні АТО, я зрозуміла, наскільки страшна біда відбувається зараз в Україні. Я намагаюсь під час виступів із хлопцями побільше жартувати, запрошувати їх танцювати. Адже дехто із них по кілька місяців не бачив родину, для багатьох такі концерти – можливість хоча б кілька годин не думати про жахіття. У нас прекрасна країна, і її не можна віддати ворогу. Я знаю, що це все робиться недарма. Стільки вдячності, посмішок ще ніколи не бачила.

Артистка зізнається, що відчула величезну відповідальність, коли побачила, що бійці розміщують на аватарки у соціальних мережах спільні фото із нею. Адже завтра хлопцям – на війну. І повернуться з війни, на жаль, не всі.

– У когось із хлопців останнє фото може бути саме зі мною. Я щаслива, що хоч щось роблю потрібне зараз для України, для Них, бо людське життя – це золото! Ми не просто співали для наших захисників, а й фотографувались із ними, танцювали, привозили їм гостинці. Ми робили усе, щоб вони залишились задоволеними. Дивишся на ці намети, на хлопців і думаєш, що хтось з них може загинути. Це дуже страшно. Я не хочу сидіти вдома і нічого не робити. Байдужість сьогодні – це дуже великий гріх для українців.

Українські жінки – також воїни

В Україні так повелось, що жінки – теж воїни. Хтось співає на війні, хтось привозить екіпірування, провізію – кожен підтримує бійців, як може. Артистка розповідає, що у Маріуполі виступала вперше, та хвилювання були марними.

– Держава винна у тому, що українські артисти не співали на кордоні з Росією. Співаків там не чекали, не хотіли їх слухати, адже у місцевих – свої кумири. Росія робила все, аби люди так думали, щоб потім забрати цю територію собі. Перед виступом у Маріуполі й Ізюмі мені надходило багато погроз у соціальних мережах. Писали: тільки суньтесь сюди, одразу пристрелимо. Разом із тим хтось пустив чутки серед місцевих жителів, що хто прийде із чоловіків на концерт, того заберуть на війну. Ми переживали, але всі прийшли з жовто-блакитними прапорами і кульками. Та береженого Бог береже, тому ми гуртувались. До того ж зі мною увесь час був мій коханий – Арсен Мірзоян, вдвох ми усе зможемо.

Співачка розповідає, що бійці зовсім по-різному сприймають концерти, хтось – взагалі не налаштований на розваги. Та музика творить дива, і вона у цьому не раз переконувалась.

– Коли ми виступали у Дніпропетровському госпіталі, деякі хлопці були на візках, деякі – взагалі лежали на каталках. Та були і такі, хто зовсім не зміг вийти на вулицю. Після виступу ми пішли по палатах, співаки переспівали усі пісні, що знали. Що цікаво, свого жалю до хлопців ніхто не показував. Хотілось, щоб хлопці на деякий час забули про жахіття війни, про свої поранення і відчули себе пересічними глядачами на концерті. Запам’яталось, як чоловік без нирки підійшов і сказав, що йому наче ліки дали.

Автографи у військових квитках, винищувачі й усміхнені льотчики

Антоніна згадує, що під час виступів на Сході не раз доводилось ставити автографи у військових квитках. Після цього у хлопців навіть були проблеми. Приходять у військкомат, а там автограф артиста.

– Коли ставиш автограф у військовому квитку, розумієш – це дійсно війна. Головне, що у наших воїнів такий надійний тил. Бачила сотні випадків, коли хлопець втратив ногу чи руку, а дівчина не відходить від нього і не втомлюється говорити про свою любов. Потрібно зробити усе, аби ці люди жили повноцінним життям – купувати протези, збирати кошти на лікування за кордоном і не забувати про жоден подвиг.

Артистка зазначила, що найбільше її вразили літаки-винищувачі. Коли їх побачила, захотілось стати на коліна перед усіма льотчиками і військовими.

– Льотчиків дуже легко відрізнити від решти чоловіків – вони завжди усміхаються, навіть коли мають серйозне поранення, і вони безстрашні. Цим людям судилося йти на величезний ризик. Вони – або в небі, або у землі. Не бачила жодного переляканого льотчика, принаймні вони не показують свого страху.

Благословення на вбивство

Ситуація в країні зачепила і родину Антоніни Матвієнко. “Що коїться, Боже?!” – вдумливо промовляє співачка. І сама ж відповідає на своє запитання: “А те й коїться, про що давно відомо. На превеликий жаль”.

– У мене в Росії зовсім немає і практично ніколи не було близьких знайомих. Є лише мамина рідна сестра, із нею спілкування припинилось, знайти спільної мови не виходить. Чоловік моєї сестри нещодавно повернувся із зони АТО. У свої 26 років він повністю посивів, став жорстокішим. Путін хоче знищити Україну, знищити націю, та цього ніколи не трапиться. Адже українці гуртуються, а гуртом легше досягати мети. До того ж, правда – на нашому боці.

Антоніна розповіла, що у неї є старший брат Іван. Він – монах. Вже 15 років прослужив в Бахчисарайському чоловічому монастирі. Та на днях повернувся додому.

– В монастирі благословляли вбивати українських хлопців, і це було просто неможливо витримати людині, що народилась у Києві. Зараз він хоче піти в інший чоловічий монастир. Де ж тут правда? Де Бог?

Батьки показали мені справжню Україну, і її не можна не любити

Антоніна завжди відрізнялась поміж інших виконавців патріотизмом. Вона співає, так само, як і розмовляє лише українською, відкрито підтримувала Майдан.

– Любов до України в мене – від виховання та від середовища, в якому я зростала. Батьки показали мені справжню Україну, і її не можна не любити. Я давно заявила, що російською мовою не співатиму. І хоч мої пісні не крутять на великих радіостанціях, вважають не форматними, я впевнена, що пішла правильним шляхом.

Марія Руда. “Крила України”.

Українські артилеристи знищують ворога з ювелірною точністю

Бойові дії на Донбасі тривають. Наші військові з важкими боями метр за метром звільняють рідну землю. На південному напрямку вибивають терористів з України артилеристи окремої механізованої бригади. Одна з батарей має на озброєнні самохідні артилерійські установки. Про можливості цих величезних самохідних гаубиць розповідає командир взводу. Вадим – лейтенант, минулого року закінчив Академію Сухопутних військ імені Петра Сагайдачного. З повагою у голосі згадує альма-матер, просить передати слова вдячності всім викладачам академії. Каже, що наставникам за нього не повинно бути соромно.

– Розвідники надають нам координати цілей. Працювати доводиться у надзвичайно високому темпі. Ми прикриваємо нашу піхоту. Вона під вогнем, тож ми маємо все розрахувати і швидко нанести удар, аби захистити наші війська. Ми знищили багато ворожої живої сили, чотири ворожих танки, які висувалися до наших підрозділів, але так і не дійшли до цілей. Знищили БРДМ, зенітну установку. Стріляємо дуже далеко. Треба безпомилково врахувати багато факторів. Наприклад, метеоумови: температура повітря, атмосферний тиск тощо. Наша установка вражає цілі на відстані до 17300 метрів. Вражає цілі з точністю до 50 метрів.

Артилеристи кажуть, що визначальним в роботі є знання математики та вміння швидко рахувати.

– До мобілізації я працював автомайстром, строкову службу проходив артилеристом в 95-й окремій аеромобільній бригаді, тож враховуючи мій досвід, мене призначили на цю посаду, – розповідає Андрій.

Він – командир установки. Каже, що на плечах артилеристів лежить надзвичайна відповідальність. Вони здебільшого прикривають дії передових підрозділів, які знаходяться в безпосередній близькості від ворога. Тож стріляти необхідно з ювелірною точністю.

– Колектив у нас відмінний, і батарея, і взвод – найкращі, – продовжує Андрій, – нас вже заохочували за успіхи. А ще відчуваємо велику підтримку простих людей. Зі мною зв'язуються друзі, знайомі. Всі бажають нам удачі та успіхів.

Однак артилерія потребує не тільки ясного розуму, а сильних рук. Один снаряд важить 43 кілограми. Заряджаючий з землі інколи може подати до самохідної артилерійської установки до шістдесяти снарядів.

– Сам я з Дніпропетровщини, працюю в шахті, – розповідає про себе Олексій, – і хоч шахтарська праця вважається небезпечною і важкою, та все ж таки тут набагато складніше.

Підтримує Олексія і його бойовий товариш Михайло. Цей артилерист характеризує особливості своєї роботи по-чоловічому прямо:

– Ми працюємо, мов коні. Вести вогонь – це вінець нашої роботи. Але перед тим треба розвантажити боєприпаси з вантажівок, скласти їх у визначеному місці, а потім зарядити гармату. Іноді ми можемо носити снаряди всю ніч, іноді – під палючим сонцем весь день. Рук-ніг після такої роботи не відчуваєш. Але треба встати й далі воювати.

Більш "інтелігентна" робота у ще одного солдата на ім'я Олексій. Він працює зі спеціальною вимірювальною апаратурою. Цей худорлявий невисокий чоловік до мобілізації працював вчителем історії. Олексій упевнений, що перемога українських захисників у війні з російськими загарбниками увійде в історію, і він неодмінно викладатиме її маленьким українцям. І слухатимуть вони про подвиги ветеранів зі сльозами на очах. І завзятість бійців у відстоюванні незалежності рідної землі викликатиме найвищу шану й повагу.

– Ніхто й ніколи не змусить забути нас про ці важкі місяці, – міркує вчитель, – і ми все зробимо, аби історія наша була правдивою та чесною.

Дев'яносто відсотків артилеристів в підрозділах бригади – мобілізовані. Більшість з них – мешканці східних і південних областей України. Начальник артилерії оперативного командування "Південь" каже, що зараз він може довірити цим чоловікам завдання найвищої складності.

Владислав Копцев.
"Крила України". Фото автора.

23 СЕРПНЯ – ДЕНЬ ДЕРЖАВНОГО ПРАПОРА УКРАЇНИ

Ніби про сьогодення писав у 1917 році видатний український поет Олександр Олесь. Як і тоді, у буремні роки творення української державності, й сьогодні над підрозділами Збройних Сил України, що йдуть у бій, майорять синьо-жовті прапори. І знову вони стали символом боротьби за наш державний суверенітет. Як і тоді, у буремні роки української революції, саме синьо-жовтий прапор розділяє озброєних однаковою зброєю, одягнених в приблизно однакові однострої людей, котрі говорять однаковою мовою, на своїх і чужих.

Одним з найголовніших символів держави, поряд з гербом та гімном, є її прапор. В 1991 році український національний синьо-жовтий стяг став Державним Прапором України, що і підтвердила Конституція України у 1996 році. Та чи став наш офіційно затверджений символ ознакою українського? Аж ніяк. І по-іншому бути не могло. Роки втовкмачування радянських пропагандистів зробили своє. Довгий час у свідомості поколінь людей, що виросли на території країни, символ держави сприймався як уособлення націоналізму. І проголошення незалежності мало що змінило. Свідомість людей не міняється в одну мить. Тим більше – у відношенні символів. Та й держава не дуже переймалася державницькою ідеологією, спрямувавши свої зусилля в інші сфери. Поступово в боротьбі

Український прапор – значить мир

Українське військо, мов з могили встало,
Загриміло в бубни, в сурмоньки заграло,
Розгорнуло прапор соняшно-блакитний,
Прапор України! Рідний, заповітний!

за владу люди, що проживали на території України, ставали електоратом, розділялися на своїх та чужих за принципом партійної належності та вірності лідерам. У кожного з них були свої прапори, свої улюблені кольори та їх поєднання. Білі, сині, зелені, червоні, помаранчеві, чорно-червоні та зелено-чорні… яких лишень кольорів не було. На мітингах за участю політичних партій наявність державного прапора між партійними сприймалася як ознака слабкості політсили. Так за майже два десятиліття синьо-жовте знамено змогло стати лише формальним символом для багатьох українців, котрі проживали в різних частинах країни, та сприймалося як частина політичної боротьби.

В Українському війську, одному з головних атрибутів незалежної держави, бойові прапори довгий час були червоними, з радянською ще зіркою, а згодом їх почали міняти на малинові. Синьо-жовті прапори, усоблення державної належності війська, багато років лише вряди-годи прикрашали флагшток частини в дні державних свят. Формальність виконана.

Народна революція 2013-2014 років збудила Україну. В одну мить "електорат" зрозумів, що ми – єдиний народ, котрий, незалежно від політичних вподобань, має своє бачення держави та її майбутнього і шляху, яким його можна досягти. Лютий 2014 року переділив країну, примусив кожного визначити своє місце. Вмить всі партійні символи стали мізерними та незначними. Під синьо-жовте знамено стали ті, хто побажав жити в європейській державі Україна. З гуманними цінностями та державним законом, котрий – понад усе. Синьо-жовті прапори та прапорці замайоріли на вікнах установ та приватних квартир, над хрущовками та приватними будинками, над розкішними іномарками та авто ще радянського випуску. Це були свої. А всі, хто не став під цей прапор, раптом опинилися по іншу сторону барикад. Вони – проти України.

Бій за майбутнє ще вів київський майдан, а в Криму вже почали бій за сьогодення. За національні символи України людей били й калічили. Саме прапор розділяв людей на своїх та чужих. І тоді синьо-жовтий стяг над військовими частинами отримав новий зміст. Військові були свої. Вони тримали синьо-жовті прапори. Кримом боротьба за незалежність не завершилася. Спалахнув Донбас. І українські військові підрозділи стали, як один, під синьо-жовті знамена. Спочатку над однією бойовою машиною, несміливо, згодом – кілька прапорців на всю колону, а потім – на кожен танк, БТР, БМП, БМД, БРДМ, спеціальний автомобіль, на камуфляж і стрічка – на автомат. Так, саме український прапор усоблює українське військо. По-іншому й бути не може. Тому що, незалежно від того, яку віру сповідаємо, якою мовою розмовляємо, де народилися, ми – українці. І держава у нас одна. І цінності у нас одні. І мета – спільна.

Кожен день з шахтарського регіону надходять радісні звістки. Звільнили село, селище, місто. Слов'янськ, Краматорськ, Мар'янівка, Артемівськ… Для змучених обстрілами людей синьо-жовтий прапор стає символом завершення невизначеності. Хаос пережили. Будемо жити далі. Український прапор над містом – значить мир.

Міста цвітуть, блакить ясніє,
Ллє сонце золото згори
А над хатами наша мрія:
Жовто-блакитні прапори.

Про це мріяв Олександр Олесь майже сто років тому. В цьому впевнені ми сьогодні.

Віктор Джміль.

Застава витримала напад!

В ніч з восьмого на дев’яте серпня росіяни вдались до чергової кривавої провокації. Близько третьої години ночі з протипіхотних вогнеметів “Шмель” було обстріляно відділ прикордонної служби імені Віктора Банних, що розташований в селі Мілове Луганської області. А для того, щоб прикордонники не могли врятуватись з палаючої споруди, росіяни задіяли нові протипіхотні міни, які також було встановлено дистанційно з сторони Російської Федерації.

– Задум був простий: прикордонники, тікаючи з-під обстрілу та від вогню, вибігають на вулицю, де підриваються на мінах, – розповів прес-секретар Луганського прикордонного загону Олександр Трохимець.

Загалом по приміщенню відділу було здійснено п’ять пострілів з вогнемета “Шмель”. Терористи цілились в приміщення, де спали прикордонники вільної від служби зміни. Та, на щастя, жодна з вогнеметних гранат не потрапила в середину. Лише дві влучили у фасад споруди, а інші – в покрівлю, у результаті чого дах повністю згорів. А на протипіхотних мінах підірвалось четверо охоронців кордону. Двоє отримали легкі ушкодження, інші – середньої важкості. До речі, так і не відомо принцип, за яким спрацьовували міни.

– Після падіння міни розкрились і вистрілили в різні боки довгими жовтими нитками, що сплутались між собою мов павутиння, – розповів прикордонник Артем Буковський. – Та навіть коли ми на початку не помітили їх і зачіпали ці проводки, то міни не реагували. Однак коли поруч з’явився командир, то вона вибухнула. Ми вирішили, що її підірвали дистанційно, користуючись радіо.

Крім цього, прикордонник показав нам рештки від ворожих гранатометів, що вдалось зібрати після вибухів та пожежі. Потрібно наголосити, що зброї, подібної до тої, яка була використана проти військовослужбовців застави, в Україні немає. Адже її використання заборонено міжнародним гуманітарним правом.

Вчинити провокацію було неважко. Кордону в цьому селі, в нашому класичному розумінні з колючим дротом, контрольно–слідовою смугою та стовпчиками, просто немає. Все це уособлює проста дорога, що йде селом. З одного боку – російські хати, з іншого живуть українці. Навіть незважаючи на події, що відбуваються останнім часом на Сході нашої держави, тут завжди було тихо і мирно. Люди жили добре і по-сусідськи. Дехто з росіян і досі не вірить, що це їх земляки вбивають та калічать їх сусідів.

– Важко повірити в те, що це зробили росіяни, – каже Андрій, мешканець Мілового з російським громадянством. – Це, напевно, зробили “бандерівці”.

Та у прикордонників є беззаперечні докази провини росіян. Один з них відразу після початку обстрілу висунувся на спостережний пункт.

– У свій бінокль я бачив двох корегувальників, – розповів військовослужбовець. – Вони знаходились на вишці російського заводу. Це зовсім неподалік, і мені було видно, як вони корегують вогонь бойовиків. Стріляти по них я не міг, хоч добре бачив і міг прицілитись. Я добре розумію, що перший постріл з боку України означатиме третю світову війну.

Також прикордонники бачили, як тентований УАЗик зі знаками розпізнавання прикордонної служби Російської Федерації після завершення обстрілу забрав не лише корегувальників, але й двох снайперів.

Звичайно, російські терористи не зважали на те, що поряд з приміщенням відділу прикордонної служби знаходяться жилі будинки. Їм було все одно, що разом з прикордонниками можуть постраждати мирні люди. Вони хотіли якщо і не знищити, то принаймні залякати українських хоронителів кордону. Але наразі отримали зовсім інший ефект.

– Мій контракт мав закінчуватись, – каже прикордонник Олексій. – Я збирався поїхати додому, до рідної Хмельниччини. Однак після цього випадку вирішив підписати новий контракт і на більш тривалий термін. Я не залишу своїх товаришів. А ще… у мене вдома мати, дружина та двоє дітей. І вони зараз, разом зі всією країною, потребують мого захисту. А покидькам з того боку кордону я скажу: “Нас не залякати. Ми не полишимо кордону!”

А у підтвердження цих слів хлопці розгорнули в бік Росії динаміки і весь день транслювали українські пісні.

Тарас Грень. Фото автора.

Мости миру, спокою і стабільності

встановлюють військові інженери в районі проведення АТО

Нещодавно поблизу села Крива Лука, що на Донеччині, було встановлено новий 70-метровий понтонний міст. Він важливий тим, що поєднує відразу три густонаселених райони. Тепер люди, які через дії терористів були відрізані від нормального постачання продуктів та медичного забезпечення, матимуть надійне сполучення.

– Для нас цей міст – це міст миру, спокою і стабільності, – наголосила голова Криволуцької сільради Любов Філоненко. – Ми дуже вдячні всім військовим та іншим спеціалістам за встановлення цього мосту.

На відкриття переправи прийшло небагато селян. Дехто був зайнятий своїми справами, а дехто ще досі боїться близько підходити до людей у камуфляжі. Адже, за словами місцевих, російські найманці, переодягнені в однострої Збройних Сил України, чинили тут жахливі речі.

– Вони могли серед ночі просто прийти до хати, вибити двері і забрати чоловіка невідомо куди, – розповідає літня селянка. – Було дуже страшно. Вони попередили, що за українське слово – розстріл на місці. За те, що не віддамо їм, що забажають, теж розстріл… Як фашисти, хоч і росіяни. Слава Богу, що прийшли Українські солдати і визволили нас з цього полону! А тепер ще й міст збудували! Наші захисники!

Потрібно наголосити, що міст, незважаючи на досить велику довжину і стрімку течію, був збудований в короткі терміни. Всього за кілька днів. Однак, за висновками фахівців, він служитиме мирним людям багато років.

Тарас Грень. Фото автора.

Усе – пораненим!

У Харкові благодійні організації передали фахівцям Військово-медичного клінічного центру Північного регіону медичне обладнання та препарати, які використовуватимуться, у першу чергу, для лікування постраждалих в зоні АТО військовослужбовців.

Так, ТОВ “Київське виробниче об’єднання “Медапаратура” передало новий пересувний стоматологічний кабінет на базі автомобіля ЗіЛ-53, що в автономному режимі дозволяє проводити лікування та протезування. Від колективу Зміївської теплоелектростанції військові лікарі отримали три апарати штучного дихання, один прибор для вентиляції легенів та інше медобладнання. По два телевізори, холодильники та пральні машини подарували представники групи компаній “Фокстрот”. А член комітету з питань охорони здоров’я Верховної Ради народний депутат України Святослав Ханенко привіз зі столиці ліки для першої невідкладної допомоги. Загальна сума матеріально-технічної допомоги склала майже 1,5 мільйона гривень.

Подарунки від благодійників прийняв директор Військово-медичного департаменту Міністерства оборони України полковник медичної служби Віталій Андронатій. Офіцер подякував усьому особовому складу Військово-медичного клінічного центру за самовідданість і добровільну участь у проведенні антитерористичної операції, а також відзначив добрі справи благодійників.

– Завдяки усім тим, хто опікується здоров’ям визволителів Донбасу, військово-медичні установи отримали матеріальну підтримку на суму понад 16 мільйонів гривень. За весь час АТО військові медики зі всієї країни допомогли 1,5 тисячі військовослужбовцям Збройних Сил. Крім того, військові лікарі з Харкова в стаціонарних умовах посприяли одужанню 1070 бійців інших силових відомств, поранених на Донбасі. Більшість із подарунків вже завтра відправляться на Донбас, – зазначив представник оборонного відомства.

За словами командування ВМКЦ ПнР, загальна сума благодійної допомоги, яка з квітня постійно надходить до них, склала понад 3 мільйони. Сучасне медобладнання, багатофункціональні ліжка, телевізори, комп’ютери, ліки та навіть піаніно для потреб військово-медичної установи безкоштовно привезли харків’яни.

Дмитро Горбунов. м.Харків.

ІСТОРИЧНІ ПАРАЛЕЛІ

Из опыта боевых действий ВВС России в 1-й Чеченской войне

На фоне неадекватного освещения российскими СМИ борьбы Украины за свою целостность и независимость, в ходе анализа опыта боевых действий ВС РФ в Чеченской Республике, невольно обращаешь внимание на определенное сходство, даже в терминологии, при оценке действий Вооруженных сил против сепаратистов и иностранных наемников. Учитывая задачи, которые решает авиация Украины в ходе АТО, думаю, что читателю будет интересно знать, как ВВС России решали аналогичные задачи в ходе Чеченской войны.

После того, как было принято решение о проведении военной операции в Чеченской Республике, перед ВВС России были поставлены следующие задачи:

– уничтожение авиации на аэродромах Чеченской Республики;

– прикрытие войск с воздуха;

– нанесение ударов по плану операции и по вызову;

– осуществление авиационной поддержки войск на маршрутах выдвижения;

– ведение воздушной разведки объектов удара.

Для выполнения задач в ходе операции была создана группировка ВВС, основу которой составила фронтовая авиация из состава 4-й Воздушной армии с привлечением части сил 16-й ВА, а также подразделений 4-го Центра боевой подготовки и переподготовки летного состава, 929-го Главного летного испытательного центра и 802-го Учебного авиаполка. В состав собственно группировки фронтовой авиации входили 3 авиадивизии (10 бад, 16 иад и 1 шад), 2 отдельных полка (11 орап, 535 осап), одна (266) овэ РЭБ, часть сил 47 орап, 899 ошап, 968 исап и 5 одраэ.

Вся созданная группировка была сосредоточена на 19 аэродромах. Расположение аэродромов в районе боевых действий имело характерную особенность, которая заключалась в том, что аэродромы Моздок и Беслан расположены на удалении 100-110 км от г. Грозный, аэродром Буденновск – на удалении 220 км, остальные же – на расстоянии 600-700 км.

Учитывая возможности авиационных комплексов по досягаемости и в целях сокращения подлетного времени при нанесении ударов и ведения воздушной разведки, штурмовая и разведывательная авиация были, в основном, расположены на аэродромах Моздок и Буденновск. Бомбардировочная и истребительная авиация действовали с аэродромов постоянного базирования, хотя это их существенно ограничивало ее возможности.

Всего привлекалось 515 самолетов, в том числе 274 – фронтовой авиации:

– 72 Су-24 (21 – аэр. Морозовск, 22-аэр. Ейск,12 – аэр. Краснодар, – 18 – аэр. Мариновка);

– 85 Су-25 (26 – аэр. Бутурлиновка, 8 – аэр. Моздок, 37 – аэр. Буденновск, 6 – аэр. Краснодар, 4 – аэр. Ахтубинск, 4 – аэр.Липецк);

– 49 МиГ-29 (7 – аэр. Зерноград, 21 – аэр. Приморско-Ахтарск);

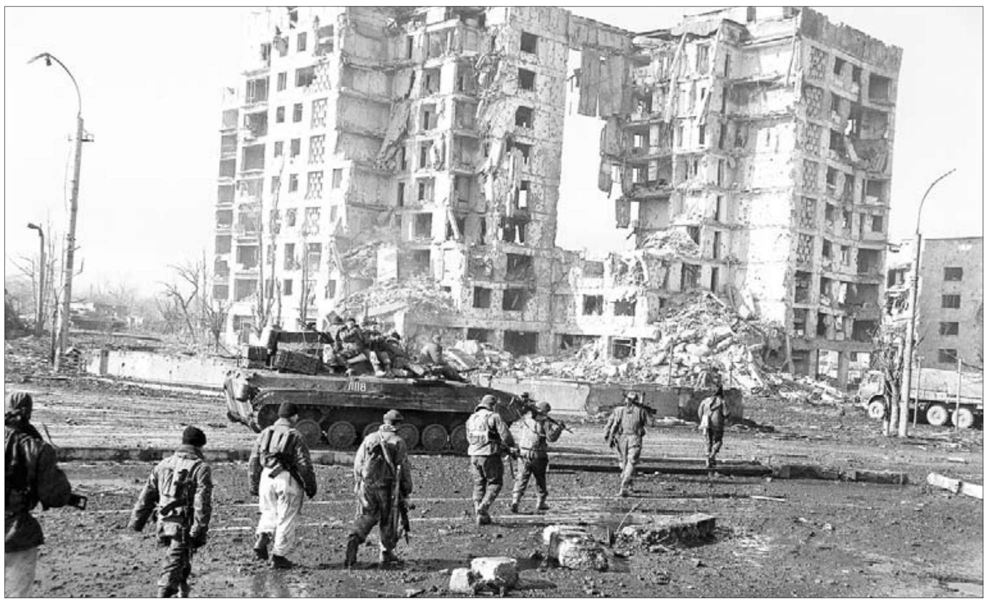
– 33 СУ-24мр (12 – аэр. Мариновка, 12 – аэр. Шаталово, 7 – аэр. Буденновск, 2 – аэр. Моздок);

– 35 МиГ-25 рб – аэр. Шаталово.

От Дальней авиации были привлечены три авиаполка, вооруженные самолетами Ту-22м3: 840-й тбап (аэр.Сольцы, 6 машин), 52-й тбап (аэр. Шайковка, 4 единицы), 326-я тбад (аэр. Белая), 1225-й тбап 31 тбад (4 машины). В трехчасовой готовности к вылету находились от 12 до 21 самолета с экипажами. Для выполнения боевых задач привлекались всего 14 машин, которые летали в основном с оперативного аэродрома Энгельс.

Для выполнения специальных задач привлекались вертолеты-постановщики помех 8 Ми-8 ППА, самолеты-ретрансляторы Ан-26рт, ВзПУ Ил-22 и самолеты ДРЛО А-50.

Реальное состояние авиационных частей накладывало ряд особенностей на их подготовку к боевым действиям. К началу операции организационно-штатные мероприятия в 4-й и 16-й ВА не были завершены. В 10-й бад и 1-й Гв.шад 4-й ВА продолжался процесс перевооружения

полков и переучивания летного состава. В 10-й бад летно-тактические учения авиационных полков были спланированы только на 1995 год. 16-й шап 1-й Гв.иад с октября 1994 года находился на стадии переформирования, а одна эскадрилья 461-го шап наиболее подготовленных летчиков выполняла миротворческие задачи в Таджикистане.

Планы боевой подготовки в 1993-94 гг. выполнялись на 30-36 % (сказалась недопоставка топлива, низкая исправность самолетного парка). В этих условиях командование ВВС было вынуждено идти на ограничения в подготовке летного состава как в количественном, так и в качественном отношении. Ограничения накладывались, в первую очередь, на сложные виды подготовки: применение управляемого оружия, атаки наземных целей ночью под САБами, полеты на предельно малых высотах и при установленном минимуме погоды.

Однако, стоит отметить, что 59% командиров экипажей, участвовавших в операции в Чечне – летчики, прошедшие Афганистан. Они были подготовлены по уровню первого класса. В то же время, за 1994 год средний налет летчиков составил всего 40 – 50 часов, в то время как – минимально необходимый минимум 100-150 часов.

Первым и наиболее важным успехом российской авиации стала нейтрализация дудаевской авиации на аэродромах базирования фактически еще до начала активных боевых действий. Силами ФА было выполнено 198 самолето-вылетов: в том числе 71 вылет на нанесение бомбово-штурмовых ударов. Эта акция скорее носила пропагандистский, чем реальный боевой характер. Реально дудаевские штурмовики не могли нанести серьезного урона российским подразделениям. В боях в горной местности более нужны ударные вертолеты, которых у чеченцев как раз и не было.

Бомбо-штурмовые удары наносились по 9 объектам. Утром 1 декабря такому удару подверглись “Ханкала” и “Калиновская”, где, по сообщениям печати, были уничтожены все находившиеся там машины. По сообщениям дудаевцев, был сбит один штурмовик в районе Черноречья, однако федеральные СМИ полностью отвергают это утверждение. Во второй половине дня был подвергнут налету и аэродром Грозный-Северный. Здесь российские бомбы накрыли около десятка Ан-2, 6 Ту-134, в том числе и личный самолет Д. Дудаева, 3 Ми-8 и 1 Ту-154. При этом летчики бомбили так, чтобы для ремонта взлетных полос требовалось минимальное время. Всего же на этом этапе было уничтожено и повреждено 177 самолетов, разрушено 4 хранилища с боеприпасами и вооружением. Дальняя авиация 8 Ту-22м3 с применением светящихся бомб выполняли подсветку района боевых действий.

В первый период войны действия Федеральной авиации значительно осложнялись плохими погодными условиями. Так, армейская и фронтовая авиация оказались в жестком погодном минимуме, что существенно снизило их возможности.

Несмотря на это, еще в ходе выдвижения войск и блокирования г. Грозного фронтовая авиация, действуя по плану операции, по вызову и из подвижных зон дежурства в воздухе, нанесла удары по 92 объектам, в том числе по скоплениям незаконных вооруженных формирований, бронетехнике и огневым средствам, оказывавшим противодействие выдвижению федеральных войск. В период с 19 по 24 декабря 1994 года были нанесены такие удары по объектам в г. Грозный. Дальняя авиация за 46 самолето-вылетов нанесла удары по аэродромам, районам сосредоточения живой силы и техники, продолжая осуществлять подсветку района боевых действий.

При этом было уничтожено и повреждено 89 самолетов, 89 единиц БТТ (6 танков, 4 ЗСУ, 12 БТР, 65 автомобилей), уничтожено 12 складов с боеприпасами и вооружением.

На втором и третьем этапе кампании ВВС выполняли задачи по массированной авиационной поддержке войск, широко применялись при блокировании и овладении укрепленными пунктами НВФ, а также обеспечивали мероприятия по изоляции района боевых действий.

В сложных метеоусловиях штурмовая авиация выполняла бомбометание и стрельбу по наземным целям с высот 150-200 м с горизонтального полета или с малыми углами пикирования. При ведении боевых действий в простых метеоусловиях удары наносились с пикирования со средних высот. Атаки выполнялись с ходу, малыми группами (до звена самолетов) с индивидуальным прицеливанием и выполнением энергичных противоракетных и противозенитных маневров. Удары по целям, как правило, наносились с различных направлений с учетом положения солнца. Однако отсутствие четкого обозначения собственных войск сильно затрудняло выбор необходимых средств и тактических приемов для более эффективного использования бортовых средств. Очень частыми были случаи обстрела собственных войск. Бомбардировочная авиация свои задачи выполняла, действуя по заранее определенным целям.

На тактику действий штурмовой и бомбардировочной авиации во многом повлияло:

– отсутствие оперативной и достоверной информации об объектах у дара, положении своих войск и войск противника;

– недостаточный учет командованием специфики применения штурмовой авиации и ее возможностей при выполнении задач в сложных метеоусловиях. При постановке задач допускалась переоценка ее возможностей и как, следствие завышение требований к результатам удара;

– отсутствие заблаговременно определенного перечня наиболее важных объектов удара и степени их поражения;

– воздушная разведка осуществлялась как штатными экипажами Су-24мр, так и нештатными Су-25.

За рассматриваемый период было применено 31297 единиц неуправляемых средств поражения и 47 единиц управляемых. Причем эффективность применения управляемых АСП ставится под большой вопрос. По всей видимости, именно массовое применение управляемых средств привело к ненужным жертвам и разрушениям. Кроме того, авиация широко применяла и кассетные бомбы. Так, только на южную окраину Грозного было сброшено 16 таких бомб. Из остальных неуправляемых средств поражения стоит отметить авиабомбы калибра 500 кг, ОФАБ калибра 250 и 100 кг, РБК калибра 500 и 250 кг, бетонобойные бомбы типа БЕТАБ-500, контейнеры малогабаритных грузов с противотанковыми минами, а также бомбы вспомогательного назначения: САБ-250-200, агитационные – АГИТАБ-500-300, НУРС типа С-8, С-24 и С-25.

Из управляемых средств поражения применялись: корректируемые авиабомбы КАБ-1500 л – пр (с проникающей БЧ), КАБ-500л и КАБ-500кр, управляемые ракеты с лазерной головкой наведения Х-25 мл, С-25л и телевизионной системой наведения Х-29Т, Х-59М. Хотя для обеспечения точности нанесения ударов управляемым оружием были привлечены наиболее подготовленные и тренированные пилоты из 929 ГЛИЦ и 4 ЦБПП, а также летный состав из других регионов в качестве резерва на самолетах СУ-24М. В готовности к применения были готовы и новейшие Су-25Т 929 ГЛИЦ. При этом следует подчеркнуть, что результаты применения управляемого оружия могли быть безусловно значительно выше при использовании боевой машины авианаводчика (БОМАН) для внешнего лазерного подсвета цели, однако для них отсутствовали штатные боевые расчеты и понадобилось бы дополнительное время для подготовки личного состава.

Стоит подчеркнуть, что практически все задачи выполнялись с учетом и за счет боевого опыта летчиков, особенно штурмовой авиации, полученного в других локальных конфликтах на территории Абхазии, Грузии, Республики Таджикистан.

Далі буде.

До друку підготував Олександр Володимиров.

ВИПРОБУВАННЯ

ВПС США використовують нову систему скидання вантажів

ВПС США в Афганістані почали використовувати на військово-транспортних літаках C-130J Super Hercules нові автоматизовані системи скидання вантажів WGRS. Як повідомляє Jane's, нову систему ще не прийнято на озброєння, і зараз тривають її інтенсивні випробування. За оцінкою військових, WGRS дозволить вдвічі скоротити час, необхідний на скидання вантажу.

Автоматизована система може працювати в автоматичному режимі за програмою, заздалегідь закладеною оператором завантаження, або ж у режимі дистанційного керування, коли процедура здійснюється за командою оператора. Так чи інакше, під час використання обох режимів опускання рампи і від'єднання вантажу відбуваються без безпосередньої участі оператора, якому раніше доводилося вручну вивільняти кріплення.

На перших зразках WGRS під час випробувань було виявлено декілька помилок в програмному забезпеченні, через які відкриття апарелі та скидання вантажу здійснювалося раніше ніж необхідно. Зараз усі ці помилки виправлені. Підготовка операторів завантаження до роботи із новою системою триває із вересня 2013 року.

Перевезення вантажів літаками та їх скидання вважаються одним із найважливих завдань з організації забезпечення своїх підрозділів на території противника. Наприклад, в Афганістані такий спосіб є одним із основних через особливості місцевості та небезпеку підриву на саморобних вибухових пристроях. За даними ВПС США, в 2011 році військовим в Афганістані таким способом були доставлені 34,5 тисячі тонн вантажів.

РОЗРОБКИ

Поляки створять нову протитанкову ракету

Польська компанія Mesko приступила до розробки нової протитанкової ракети малої дальності із лазерним наведенням Pirat. Як повідомляє Jane's, Міністерство фінансів Польщі виділило на ці потреби 47 мільйонів злотих (15 мільйонів доларів). Як очікується, перші випробування ракети відбудуться вже за рік, а її серійне виробництво планують розпочати в 2017-2018 році.

Протитанкова ракета Pirat використовуватиметься у складі переносних протитанкових ракетних комплексів, а також на середніх безпілотних літальних апаратах. Розробка боєприпасу ведеться відповідно до технічного завдання командування Сухопутних військ Польщі. Відомо, що максимальна дальність ураження цілі складе 2,5 кілометра. На думку польських військових, цього буде достатньо для вирішення більшості тактичних завдань на полі бою.

Передбачається, що Pirat випускатиметься із трьома типами бойових частин: кумулятивною, осколково-фугасною і термобаричною. За попередніми даними, довжина пускової установки для ракети складе 1,2 метра, а маса – 15 кілограмів. При цьому маса ракети складе десять кілограмів, із яких на бойову частину припадатиме близько 2,5 кілограма.

Переносна пускова установка Pirat отримає денний і нічний приціл, систему лазерної цілевказівки, електронний компас і систему GPS-навігації. На озброєнні сухопутних військ Польщі Pirat використовуватиметься нарівні з ізраїльськими протитанковими ракетними комплексами Spike-LR, дальність яких складає чотири кілометри. Виробництво Spike-LR здійснюється у Польщі за ліцензією ізраїльської компанії Rafael.

За попередніми розрахунками Mesko, вартість Pirat разом із переносною пусковою установкою складе третину від вартості Spike-LR. Вартість останньої для польських військових становить близько 400 мільйонів злотих.

ЗАКОНОМІРНІ НАСЛІДКИ

Розробка штурмовика на базі Як-130 зупинена через українські двигуни

Навчально-бойовий літак Як-130 не будуть допрацьовувати до рівня легкого ударного літака. Про це, як повідомляє РІА "Новости", заявив головнокомандувач ВПС РФ Росії Віктор Бондарев. Очевидно, подібна заява була здійснена на тлі призупинення україно-російської співпраці у воєнно-технічній сфері. Рішення про її згортання прийнято з ініціативи Президента України Петра Порошенка.

Ще у березні гендиректор науково-дослідного інституту приладобудування ім. В.Тихомирова Юрій Білий повідомляв, що Як-130 в найближчому майбутньому може набути властивостей легкого штурмовика, двигуни до якого розроблялися українським підприємством "Мотор Січ". Імовірно, це і стало першопричиною відмови від подальшої розробки. Передбачалося, що для легкого штурмовика модернізують штатний двигун Як-130. Внаслідок цього тяга двигуна мала б зрости до 3000 кг, чого було б достатньо для збільшення злітної маси літака. Однак сьогодні такі перспективи виглядають доволі примарними.

Варто зазначити, що українські двигуни виробництва "Мотор Січ" встановлюються практично на усі типи вертолітної техніки, що стоять на озброєнні ЗС Росії, та частину парка транспортної авіації. Навіть на потенційно російських "Містралях", навколо передачі яких точаться жваві дискусії, передбачено розміщення вертольотів Ка-52К саме з вітчизняним двигуном ТВ3-117ВМА-СБМ1В із підвищеним ресурсом.

Звичайно, росіяни, розуміючи технічну залежність від української сторони, ще два місяці тому приступили до створення програми імпортозаміщення оборонної продукції України. Попередньо, вона триватиме близько двох років – до кінця 2016-го року. Внаслідок її реалізації планується на 95% позбутися залежності від поставок українських комплектуючих протягом двох з половиною років. Вже відпрацьовано перелік номенклатури товарів та узгоджено в профільних відомствах. Він нараховує більше 3 тисяч типів комплектуючих, вузлів і агрегатів, які виробляють понад 160 підприємств України. Всі вони були задіяні у виготовленні понад 200 зразків озброєння, військової та спеціальної техніки. За попередніми даними, вартість програми складає близько 50 мільярдів рублів.

Однак реалізація такої програми хоч і виглядає цілком здійсненною із точки зору теорії, на практиці є досить примарною. І справа тут не лише у фінансовому ресурсі. Передусім необхідна потужна науково-дослідна та, що не менш важливо, – виробнича база. А це передбачає наявність відповідно підготовленого та навченого кадрового ресурсу. А із цим у росіян – великі проблеми.

СПІВПРАЦЯ

США пропонують Індії спільні розробки

США запропонували Індії взяти участь в десяти проектах розробки та спільного виробництва, включаючи створення електромагнітної катапульти для авіаносних кораблів. Відповідні переговори, як повідомляє Jane's, відбулися в рамках візиту міністра оборони США Чака Хейгела до Індії. Конкретних угод підписано не було.

За словами Хейгела, влада США має намір не просто допустити Індію до розробки перспективних військових систем, а й передати цій країні практично всі отримані в рамках цих проектів технології. Крім електромагнітної катапульти, США мають намір залучити індійських фахівців до проектів перспективного зенітного ракетного комплексу Hawk XXI, безпілотних літальних апаратів, систем мінування місцевості і корабельних артустановок калібру 127 міліметрів.

Крім того, Індія зможе взяти участь в проектах перспективних багатоцільових вертольотів і систем обробки великих масивів даних. Індійські підприємства також отримають технології, необхідні для самостійного виробництва переносних протитанкових ракетних комплексів Javelin. Всі проекти будуть реалізовуватися спільно з американськими компаніями Lockheed Martin і Raytheon.

Пропозиція про спільні розробку і виробництво військових систем було зроблено в рамках масштабної оборонної торговотехнічної програми (DTTI). Цей документ був погоджений урядами США та Індії ще в 2012 році, проте реалізація його положень досі не здійснювалася. В ході візиту до Індії міністра оборони США сторони домовилися призначити по одному представнику, який стежитиме за здійсненням кожного з проектів.

Раніше ЗМІ повідомляли, що Індія і США мають намір значно збільшити обсяги військово-технічного співробітництва. Зокрема, міністерство оборони Індії подало заявки на придбання 22 ударних вертольотів AH-64E Guardian і 15 важких транспортних вертольотів CH-47F Chinook. Обсяг закупівлі вертольотів Guardian планується збільшити до 39 одиниць. Індійські військові також мають намір купити у США 145 гаубиць M777 калібру 155 міліметрів.

ДИСЛОКАЦІЯ

Російська авіабаза розміститься в Барановичах

Російські винищувачі в Білорусі будуть розміщені на авіабазі в Барановичах. Про це, як передає РІА "Новости", заявив головком Військово-повітряних сил РФ. Зараз у міноборони чекають на відповідне рішення міжурядової комісії.

Посадовець підтвердив, що на базі в Барановичах будуть розміщені винищувачі Су-27. Яка саме кількість літаків перелетить до Білорусі не уточнюється. Втім, ще рік тому в МО РФ були плани на розміщення полку винищувачів. Перебуваючи з візитом в Мінську навесні 2013 року, про це заявляв діючий міністр оборони. Також тоді повідомлялося, що в Білорусі будуть розміщені модифіковані винищувачі Су-27СМ3, а сама авіабаза буде сформована у 2015 році.

Сторінку підготував Сергій Крапка.

ДОСЯГНЕННЯ

Космічна галузь України наростила виробництво на 12%

Підприємства ракетно-космічної галузі України в січні-червні 2014 року збільшили обсяги виробництва продукції на 11,8% порівняно з аналогічним періодом 2013 року – до 1,54 млрд грн.

Як повідомив глава ДКАУ Юрій Алексєєв, при цьому обсяги реалізації продукції галузі за підсумками півріччя зросли на 16,6% – до 1,2 млрд грн, виконання плану склало 72,3%.

"В загальному обсязі реалізації частка експорту склала 68,5%. Основна складова експорту – продукція ракетно-космічного призначення. У числі основних торгово-економічних партнерів – США, Російська Федерація, країни ЄС, Бразилія, Саудівська Аравія", – уточнив він.

Разом з тим, що глава космічного відомства додав, в першому півріччі галузь отримала негативний фінрезультат. "За підсумками півріччя галуззю отримано збитки. Основна причина – девальвація гривні по відношенню до іноземних валют. Внаслідок цього підприємства отримали втрати від відображення неопераційної курсової різниці за зобов'язаннями в іноземній валюті, в першу чергу, за комерційними кредитами", – уточнив Ю. Алексєєв.

ЗАХИСТ ВІД КОСМІЧНОГО СМІТТЯ

Японія збирається здійснити запуск військових космічних сил до 2019 року

Японія до 2019 року планує здійснити запуск військових космічних сил, первинним завданням яких буде захист супутників від небезпечних космічних об'єктів і космічного сміття, що знаходиться на орбіті Землі.

Метою цієї ініціативи є посилення співпраці між США і Японією в космосі, а початок їй було покладено тоді, коли дві країни домовилися про спільну роботу зі стеження за космічним сміттям. Про це заявило новинне агентство Kyodo.

Японія буде забезпечувати військові сили США отриманою інформацією в рамках спільної роботи, спрямованої на посилення зв'язків країн в космосі, як повідомляє Kyodo, посилаючись на неназване джерело.

Міністерство оборони Японії збирається створювати нову структуру, використовуючи персонал Сил повітряної самооборони (повітряні сили країни).

Для цього потрібні радари і телескопи, а також співпраця військових з ученими (з Міністерством науки) і Японським аерокосмічним дослідницьким агентством JAXA, – для проведення спостережень.

МІСІЯ ЗАВЕРШЕНА

NASA і Морський флот США готують Orion до приводнення

Група техніків, інженерів, моряків і дайверів протягом тижня проводила тестування і підготовку різних сценаріїв приводнення космічного апарата Orion в Тихий океан.

Першу космічну подорож апарат завершить в Тихому океані, на півдні узбережжя Каліфорнії, де його буде чекати корабель Морського флоту США, який доставить його на берег.

Під час тестів, з-поміж іншого, була випробувана нова техніка – бортовий підйомний механізм. Фахівці повідомляють про те, що отримали багато цінних відомостей про обладнання, зібрали велику кількість даних і змогли домогтися поставлених цілей. Вони кілька разів опустили Orion на води океану і повернули його назад, і зараз готові перейти до наступної стадії випробувань – "генеральної репетиції" польоту і повернення на Землю.

КОСМІЧНА СПІВПРАЦЯ

Китай і Франція підписали договір про спільну космічну місію

Космічні агентства Франції та Китаю уклали договір про спільну розробку супутника для дослідження гамма-сплесків, запуск якого планується здійснити в 2021 році за допомогою ракети китайського виробництва Long March. Про це французьке національне агентство космічних досліджень (CNES) повідомило 4 серпня.

Супутник, якийноситиме назву SVOM (Space-based multiband astronomical Variable Objects Monitor / Космічний багатоспрямований астрономічний моніторинг змінних об'єктів), буде оснащений чотирма науковими приладами. За два відповідатиме французька сторона, і ще за два – китайська. Загальне керівництво місією буде покладено на Китайську національну космічну адміністрацію (China National Space Administration / CNSA).

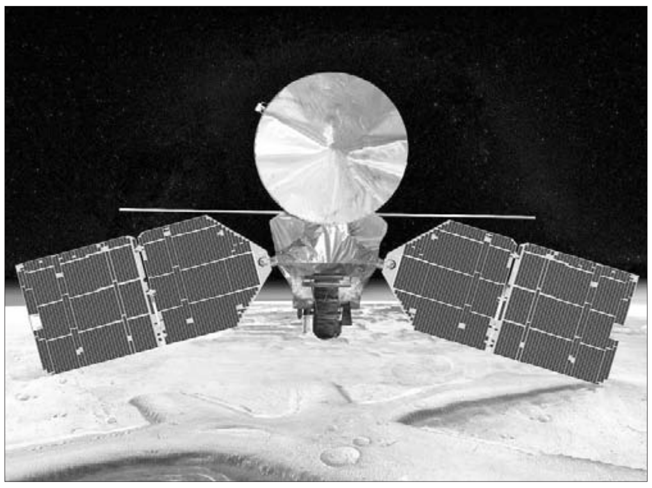
Угода, підписана в Пекіні президентом CNES Жан-Івом Ле Галлем та адміністратором CNSA Ксу Даже (Xu Dazhe), – це перший конкретний результат, що став наслідком саміту в Парижі, на якому були присутні глави обох країн. На саміті було підкреслено, що особливу увагу в рамках майбутньої співпраці буде приділятися таким галузям, як астрофізика і океанографія.

МІСІЯ НА МАРС

Mars Odissey завершив маневри з коригування орбіти

Космічний апарат Mars Odyssey успішно провів маневр з коригування орбіти в рамках підготовчої кампанії перед зближенням комети C/2013 A1 Siding Spring з Марсом, яке очікується 19 жовтня 2014.

Двигуни орбітального зонда були включені на п'ять з половиною секунд 5 серпня. Маневр був ретельно прорахований для того, щоб змістити період його обертання навколо Марса на півтори години в день і під час зближення з кометою апарат знаходився б за Марсом, а частинки пилу, які залишить після себе комета, не зашкодили б йому.

Вчені заявляють, що моделювання зближення в комп'ютері показало, що зіткнення частинок пилу з космічним апаратом малоймовірно в будь-якому випадку, однак маневр вирішили провести як додатковий заходу захід.

В результаті цього маневру форма орбіти апарата Odyssey не змінилася, просто трохи відрегулювали часовий режим. Апарат знаходиться на приполярній орбіті, роблячи повний оберт навколо Марса кожні дві години. Для маневру були задіяні чотири двигуни, призначені для коригування траєкторії польоту, і було використано менше одного відсотка палива, що залишилося.

Mars Odyssey працює на орбіті Червоної Планети з 24 жовтня 2001 року, а його запуск відбувся 7 квітня 2001-го року. Місія не тільки займається власними науковими спостереженнями, але і служить для забезпечення зв'язку з роботами, які знаходяться на поверхні Марса.

ТЕХНІЧНІ ПРОБЛЕМИ

Супутник ABS 2 має проблеми з передачею сигналу в Ku-діапазоні

Супутник ABS-2, запуск якого відбувся в лютому цього року, відчуває проблеми з передачею одного із сигналів в Ku-діапазоні. У зв'язку з цим супутниковий оператор ABS змушений тимчасово призупинити надання деяких своїх послуг. Про це було оголошено 5 серпня. Супутник, який передає телевізійні та радіопрограми, мультимедійні послуги та забезпечує швидкий доступ до інтернету для Росії, Африки та Близького Сходу, призначений для роботи в трьох діапазонах.

В даний час ABS працює з компанією, яка побудувала супутник ABS-2, – Space Systems/Loral (SSL), намагаючись визначити джерело проблем і дії, які слід вжити для їх усунення.

"Минулого тижня виникла аномалія з передачею сигналу Ku-діапазону, що вплинуло на обмежену кількість транспондерів, – йдеться в повідомленні ABS, – В результаті довелося призупинити надання деяких послуг, і зараз ми намагаємося відновити роботу за допомогою SS/L. В решті діапазонів супутник працює нормально".

Передбачуваний термін роботи супутника ABS-2 – 15 років. Він працює на орбітальній позиції 75° східної довготи і призначений для того, щоб забезпечувати 16.7 кіловат енергії для свого робочого навантаження, яке складається з п'ятдесяти одного транспондера Ku-діапазону, тридцяти двох транспондерів C-діапазону і шести транспондерів Ka-діапазону.

ПЛАНИ

Компанія SpaceX збирається побудувати космодром в Техасі

SpaceX збирається звернутися з заявою до уряду США про будівництво приватного космодрому поблизу Браунсвілля, штат Техас.

Протягом двох років Федеральна адміністрація авіації займалася оцінкою поточної ситуації і дійшла висновку, що з приватного космодрому на узбережжі Бока-Чікі можна було б здійснювати до 12 запусків ракети Falcon на рік, без особливих негативних наслідків для навколишнього середовища. Ракети Falcon, запуск яких буде відбуватися з узбережжя Бока-Чика, спрямовувалися б на схід, над Мексиканською затокою, проходячи між архіпелагом Флорида-Кіс і Кубою і далі слідуючи на задану орбіту.

Техас пропонує проінвестувати будівництво космопорту на 15 мільйонів доларів.

Компанія SpaceX на сьогодні здійснює запуск своїх ракет з бази ВПС Кейп Канаверал, один запуск був проведений з пускового майданчика ВПС Ванденберг в Каліфорнії. Крім того, компанія уклала угоду з NASA на використання одного з пускових майданчиків для космічних шатлів Космічного центру кенеді.

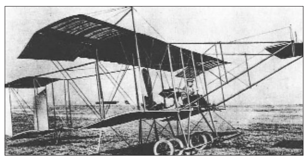
В даний час SpaceX займається пошуком майданчика, де запуски приватних клієнтів могли б мати перевагу перед військовими запусками і місіями NASA.

Будівництво нового пускового комплексу в Техасі обійдеться SpaceX від 80 до 100 мільйонів доларів.

Сторінку підготував Віктор Джміль.

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

18 – 24 серпня

18 серпня 1910 р. *відбувся перший політ літака, створеного на заводі "Дукс", – "Фарман IV".*

18 серпня 1979 р. *відбувся перший політ пасажирського літака Макдоннел Дуглас MD-80.*

19 серпня 1940 р. *перший політ здійснив американський бомбардувальник B-25 "Мітчелл".*

19 серпня 1944 р. *першим тричі Героєм Радянського Союзу став льотчик-винищувач О.І.Покришкін.*

19 серпня 1948 р. *перший політ здійснив десантно-вантажний планер Іл-32 .*

20 серпня 1939 р. *відбулося перше бойове застосування ракетних снарядів на бездимному поросі з винищувачів І-16 на Халхин-Голі.*

20 серпня 1963 р. *відбувся перший політ британського лайнера BAC-111.*

20 серпня 1978 р. *перший політ здійснив британський палубний СВВП BAe "Sea Harrier".*

21 серпня 1916 р. *завершено випробування першого в світі броньованого морського винищувача – літаючого човна М-11.*

21 серпня 1933 р. *відбувся перший політ бомбардувальника-гіганта К-7.*

21 серпня 1974 р. *здійснив перший політ реактивний УТС Хоукер Сідді "Хоук" (Англія).*

21 серпня 1989 р. *встановлено світовий рекорд швидкості для поршневих літаків – 850,25 км/год, Л.Шелтон на F4F (США). Рекорд не перевищено.*

22 серпня 1848 р. *здійснено перше повітряне бомбардування (австрійцями) Венеції з безпілотних аеростатів запальними бомбами з годинниковим механізмом.*

22 серпня 1952 р. *відбувся перший політ 10-моторного турбогвинтового лайнера Saunders-Roe SR.45 Princess.*

22 серпня 1972 р. *відбувся перший політ експериментального надзвукового бомбардувальника Т-4.*

23 серпня 1948 р. *Джон Каннінгхем – кращий англійський нічний льотчик-винищувач – на літаку "Вампір" встановив рекорд висоти, набравши 18 119 м.*

23 серпня 1948 р. *здійснив перший політ американський реактивний винищувач XF-85 "Гоблін", призначений для підвіски на стратегічний бомбардувальник B-36.*

23 серпня 1954. *відбувся перший політ транспортного турбогвинтового літака Lockheed C-130.*

24 серпня 1909 р. *у Реймсі (Франція) Луї Блеріо на моноплані "Блеріо" встановив рекорд швидкості 74.30 км/год.*

24 серпня 1931 р. *відбувся перший політ літака de Havilland DH81 Swallow Moth.*

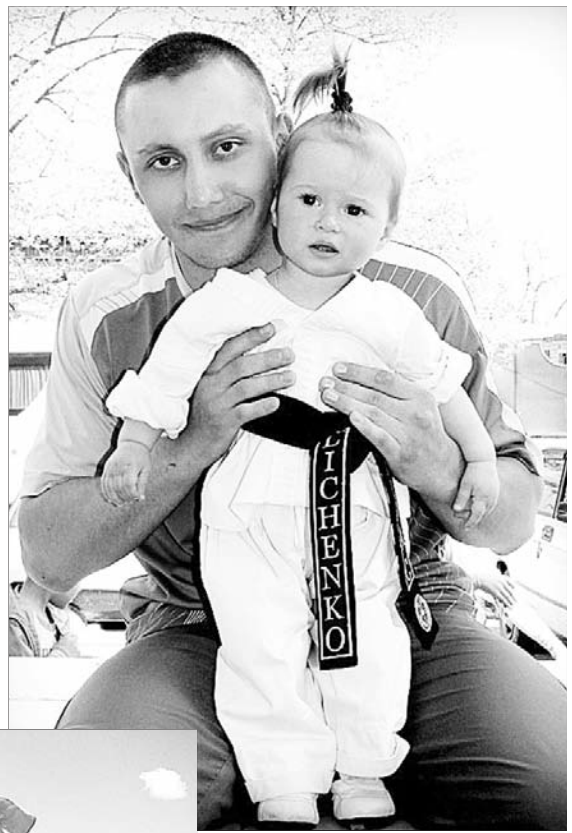

24 серпня 1939 р. *відбувся політ реактивного літака Heinkel 178. На ньому було встановлено перший в світі турбореактивний двигун Heinkel-Hirth HeS-3B.*

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Пам'яті олександрійського самурая...

Його і досі не поховано, хоча свій останній бій розвідник прийняв місяць тому, 15 липня... Двадцятичотирьохрічний сержант-контрактник 3-го окремого полку спеціального призначення пішов у вічність. Разом з тими, із ким пліч-о-пліч воював, із ким ділив останній кусень хліба, кого прикривав у бою і ким був надійно прикритий сам. Пішли усі разом, вбиті однією ворожою міною... "Крилата піхота" пішла у небо...

Максим вже в юному віці став справжньою легендою не лише рідної Олександрії, а усієї Кіровоградщини. З шести років хлопець займався панкратіоном – динамічним видом спорту, який, по суті, є міксом найкращих бойових мистецтв. За роки заняття спортом він став майстром спорту України з панкратіону, володарем чорного поясу 1 дан з цього виду спорту, а крім того, майстром спорту України з рукопашного бою та майстром спорту міжнародного класу з військово-спортивного багатоборства. Максим Бендеров неодноразово ставав призером престижних європейських змагань, був чемпіоном світу з військово-спортивного багатоборства, членом збірної команди України з цього виду спорту та панкратіону. Він любив життя й вчив його любити оточуючих.

– У Максима було дуже багато друзів, – говорить тренер Костянтин Ліщенко, який займався із спортсменом від самого початку, з шести років. – Він завжди був центром, лідером. Згуртував навколо себе зовсім різних людей, об'єднавши спільними думками, спільними емоціями. Коли його не стало, нас зібралося більше трьохсот чоловік. І ми вирішили зробити все, аби тепер, коли Максима немає з нами, наша велика група різних людей не розпалася, щоб ми й надалі зустрічалися в пам'ять про нашого справжнього друга…

Максим Бендеров не лише постійно тренувався сам, а й тренував інших. Головним напрямком його тренерської роботи були маленькі спортсмени. Попри свій зовсім молодий вік юнак проявив найкращі риси педагога, чудово знався на психології, умів не примусити дітей займатися спортом, а вчив його любити.

– Сказати, що він був гарною людиною – це не сказати зовсім нічого, – продовжує Костянтин. – Максим мав величезний авторитет у колективі завдяки своїй надійності та справедливості. Він був непохитним і рішучим, як справжній самурай… А як він вів поєдинки! Приємно дивитися! Спокійний, зважливий, точний…

Декілька років тому Максим Бендеров почав займатися разом із декількома кіровоградськими спецназівцями. Згодом, очевидно, пройнявшись романтикою блакитних беретів, вирішив пов'язати свою долю з військом. Рік тому, у квітні, одразу ж після свого 23-го дня народження, Максим уклав контракт про проходження військової служби у 3-му окремому полку спеціального призначення. До занять спортом додалася військова служба та заняття спецдисциплінами, стрибки з парашутом, стрільба з усіх видів зброї та інші премудрості спецназу.

А свій двадцять четвертий день народження Максим зустрів вже на війні… Ще в перших числах березня спецназ підняли за сигналом тривоги й відправили "туди, де буде гаряче". Із початком проведення антитерористичної операції сержант Бендеров постійно перебував у

боях та рейдах. Розвідник, він постійно у складі групи діяв у тилах противника. Ось і того разу, у трагічний день 15 липня, – розвідгрупа Максима щойно повернулася з завдання…

За декілька днів до того була ротація. Перші десятеро спецназівців після майже чотирьох місяців боїв поїхали у відпустку. Мав таку можливість і Максим Бенедеров, але він вирішив, що, мовляв, нехай інші їдуть. Сам він хотів приїхати додому так, щоб потрапити на день народження своєї похресниці – доньці тренера та друга Кості Настусі 1 серпня виповнилося 2 рочки. Та до 1 серпня хлопець не дожив…

Це було під Ізвариним. Групи спецназу поверталися з завдань, збираючись у заздалегідь оговореному місці. Останні декілька днів у "блакитних беретів" вже майже не було ні набоїв, ні їжі, ні води – закінчувалася їхня автономна "робота" в тилу ворога. Вони зібралися разом під командуванням заступника командира загону підполковника Юрія Коваленка. І раптом – мінометний обстріл. Декілька мін влучило у саму гущавину людей…

Одинадцятеро спецназівців були поранені, а решта, вісім офіцерів, сержантів та солдатів на чолі з командиром полетіли додому у домовинах. Та ще б добре, якби насправді одразу у домовинах... Спочатку протягом п'яти діб під шаленим сепаратистським вогнем наші хлопці не могли витягти з території, зайнятої ворогом, тіла загиблих бойових побратимів. А потім, коли після п'ятиденного перебування на спеці нарешті витягли, навіть не змогли розпізнати. Не вдалося це й батькам Максима, які їздили до моргу Кіровоградської лікарні… Наразі зараз тривають процедури з визначення ДНК – лише так можна впізнати, де є хто та нарешті поховати загиблих героїв…

Наостанок залишилося сказати, що Міністерство молоді та спорту України підтримало ініціативу федерації панкратіону щодо проведення щорічного турніру з панкратіону імені Максима Бендерова…

Олексій Береговий. "Крила України".

БЛАГОДІЙНА ДОПОМОГА

Звернення Спілки учасників бойових дій Військово-Повітряних Сил Збройних Сил України до особового складу Повітряних Сил ЗС України, ветеранів-авіаторів та всіх громадян нашої держави

Шостий місяць триває неоголошена війна Росії проти українського народу, шостий місяць ллється кров українців, збиваються українські та закордонні літаки. Українська армія та, зокрема, її авіація несуть значні втрати. Сотні тисяч українців та небайдужих до української трагедії іноземців допомагають, чим можуть, українським воякам, які беруть участь у проведенні антитерористичної операції, звільняючи Схід країни від терористів та російських найманців.

У ці важкі для нашої держави дні, коли ворог захопив частку нашої землі та сприяє сепаратизму в Україні ми, воїни-афганці, не можемо стояти осторонь цих жахливих подій і вносимо свій посильний вклад у різних сферах діяльності. Це – і участь у проведенні бойових операцій, і передача бойового досвіду бійцям АТО, і створення та участь у загонах самооборони населених пунктів, районів і областей, і сприяння в комплектуванні добровольчих батальйонів засобами індивідуального захисту особового складу, і, зрештою, посилення військово-патріотичного виховання молоді.

Проте без вашої участі ми не в змозі забезпечити проведення таких важливіших напрямів діяльності, як надання адресної матеріальної і фінансової допомоги сім'ям загиблих та зниклих авіаторів, проведення заходів реабілітації поранених та інвалідів бойових дій, юридичний супровід проведення медичних досліджень та судово-медичних експертиз, сприяння у здійсненні приватних пошукових заходів рідними та близькими наших бойових побратимів.

Просимо приєднатися до вирішення зазначених проблемних питань та надати посильну допомогу.

Члени правління Спілки учасників бойових дій ВПС України, як неприбуткової організації, беруть на себе відповідальність за переведення цільової благодійної фінансової допомоги за призначенням.

Кошти прошу надсилати на наступний розрахунковий рахунок:

Отримувач: Спілка учасників бойових дій.

Мета: благодійна безповоротна фінансова допомога.

Код отримувача: 25496203.

Рахунок отримувача: 26000000249891

Банк отримувача: ПАТ "Укрсоцбанк", м. Київ.

МФО банку отримувача: 300023

Телефони для довідки:
– 067-97-55-203;
– 093-460-82-07;
– 066-096-86-99.

Голова правління спілки учасників бойових дій ВПС України полковник запасу Піддубний Олександр Анатолійович.

НАШІ – НАЙКРАЩІ

Свій тріумф паралімпійці присвятили героям АТО

З тріумфальною перемогою повернулися українські паралімпійці з голландського Ейндховена, де пройшов чемпіонат Європи з плавання. На Батьківщину вони привезли аж 94 нагороди! Серед них – 37 золотих, 29 срібних і 28 бронзових медалей.

Не поступившись нікому провідною позицією з першого дня змагань, наші спортсмени посіли перше загальнокомандне місце. Окрім цього, вітчизняні паралімпійці встановили 8 світових рекордів і 10 – Європи.

Серед чоловіків кращими стали полтавці Євген Богодайко (7 золотих і 2 срібні медалі) та Дмитро Виноградець (7 золотих і 1 срібна медаль). Щодо жінок, найкраще виступила дебютантка Єлизавета Мерешко – 4 золоті та 2 срібні медалі.

За словами нашої спортсменки Ольги Свидерської, яка встановила на змаганнях три світових рекорди, вся команда присвячує свої перемоги героям АТО.

– Ми знаємо, наскільки їм важко, як багато серед них постраждалих... Своїм виступом на чемпіонаті Європи ми хочемо показати, що можна боротися і не здаватися в будь-яких ситуаціях, – зазначила Ольга.

Всього в континентальній першості взяли участь 37 країн. На другому місці опинилася Росія, яка виграла 95 нагород, але на три золотих менше, ніж Україна (34/32/29). Третьою стала Великобританія – 73 медалі (30/27/16).

ВСЕСВІТНЯ ШАХОВА ОЛІМПІАДА

Українські шахістки обіграли росіянок

В десятому турі всесвітньої шахової Олімпіади, що проходить в норвезькому Тромсе, жіноча збірна України обіграла росіянок (2,5:1,5).

На першій дошці лідери команд Анна Музичук і Катерина Лагно, українка, яка нещодавно вирішила виступати за збірну Росії, зіграли внічию. З аналогічним результатом закінчили свої зустрічі Марія Музичук проти Вікторії Гуніної і Анна Ушеніна проти Олександри Костенюк. А вирішальне очко українкам принесла досвідчена Наталія Жукова, перемігши Ольгу Гирю.

Особливої ваги цій перемозі надає той факт, що для росіянок ця поразка стала першою на турнірі.

НОВИЙ СЕЗОН

На старті нового єврокубкового сезону в британському Кардіффі мадридський Реал і Севілья розіграли Суперкубок UEFA.

Реал – переможць Суперкубка UEFA

Прогнози експертів справдилися, і матч з перших хвилин проходив при повному домінуванні королівського клубу. Гарним прикладом цього став "дубль" Кріштіану Роналду. Спочатку в першому таймі португалець замкнув простріл з флангу Бейла, а на початку другого тайму він перетворив на гол передачу Бензема.

І хоча гравці Севільї з усіх сил старалися забити у ворота "вершкових" хоча б гол престижу, захист останніх та блискучий воротар Касільяс були непробивними. Результат – 2:0, і Реал йде у новий сезон з першим трофеєм!

ДОПОМОГА АРМІЇ

Спортивний аукціон набирає обертів

Спортивний аукціон, метою якого є допомога українській армії, набирає обертів.

Наслідуючи приклад гімнастки Наталії Годунко, яка продала свою першу золоту медаль з чемпіонату світу за 100 тисяч гривень, а всі кошти віддала на підтримку армії, все більше відомих спортсменів жертвують своїми нагородами заради бійців АТО.

Так триразова чемпіонка Європи і двократна чемпіонка світу Аліна Шатернікова віддала на благодійний аукціон свій чемпіонський пояс за версією GBU. Стартова ціна лота – 10 тис. гривень.

– Бути осторонь цих жахливих подій, які зараз відбуваються в Україні, – це просто злочин. Якщо я не зможу фізично допомогти нашим військовим, які захищають Україну, то приєднатися до збору коштів на підтримку армії, що потребує допомоги, – це справа честі. І якщо зібрані кошти від продажу мого лота врятують чиєсь життя, – це буде для мене найбільшою нагородою, – розповіла Шатернікова.

Не залишився осторонь і теніс. Один з кращих наших гравців сучасності Сергій Стаховський виставив на торги кросівки і ракетку з власними автографами. Бажаючі можуть придбати ці унікальні речі Сергія, який завжди був послідовним у своїй позиції щодо любові до України.

ФУТБОЛ

Срібло у "Авіатора"

У Вінниці пройшов чемпіонат з малого футболу серед державних установ міста. За місце на п'єдесталі змагалися 12 команд. Серед них і команда ПС ЗС України "Авіатор".

За сліпим жеребом учасники поділилися на три групи по чотири команди у кожній. За регламентом змагань, команди провели у групах по три матчі один з одним.

У чвертьфінальній команда "Авіатор" після запеклої боротьби з командою "Адмін Суд", що закінчилася з рахунком 4:4, все ж таки здолала суперника у серії післяматчевих пенальті та вийшла до півфіналу.

За місце у фіналі "авіаторам" знову довелося зіграти з командою "ГУ Мін Доходів". Раніше, в перших матчах за вихід з групи, військові поступилися податківцям з рахунком 3:1. Та у півфінальному поєдинку "авіатори" реабілітувалися та перемогли з результатом 2:1, чим здобули квиток до фіналу турніру.

У фіналі суперником команди став минулорічний чемпіон – команда "СБУ". Після першого тайму авіатори вийшли вперед з рахунком 1:0, гол забив ст. солдат Дмитро Коротков. Але у другому таймі "посипалися" та поступилися противнику з рахунком 3:1.

– В цілому, грою хлопців задоволений. Нажаль, через те, що склад команди не є постійним, адже як частина гравців змушена нести бойове чергування, це відображається на рівні гри та її результаті, – зазначив тренер команди майор Руслан Бродовський.

Наразі команда готується до другого кола чемпіонату м.Вінниці з футболу, який розпочнеться за два тижні.

Сторінку підготував Владислав Содель.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
Віддруковано у ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів. Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@i.ua

Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С.Крапка.
Відповідальний секретар: О.Македонський.
Дизайн та верстка: Н.Романенко.
Літературний редактор: О. Худенька.
Тир. 9 475 на місяць Зам. № 142231.
Перший редактор Сергій Свенцицький

АВТОДРОМ

Концепт Troller T4: брутальна зовнішність

Нещодавно Ford представив новий концепт позашляховика Troller T4. Над створенням новинки працював бразильський підрозділ Ford – Troller Veiculos Especiais.

У порівнянні з попередником зовнішність автомобіля стала більш “дорослою” та брутальною. Ззовні інтер’єр концепта достатньо сильно перегукується із класичним дизайном повнопривідників від Jeep і Land Rover. Більш стильним новий Troller T4 виглядає завдяки оригінальним крилам і бамперам, двосекційному панорамному даху і заднім світлодіодним ліхтарям.

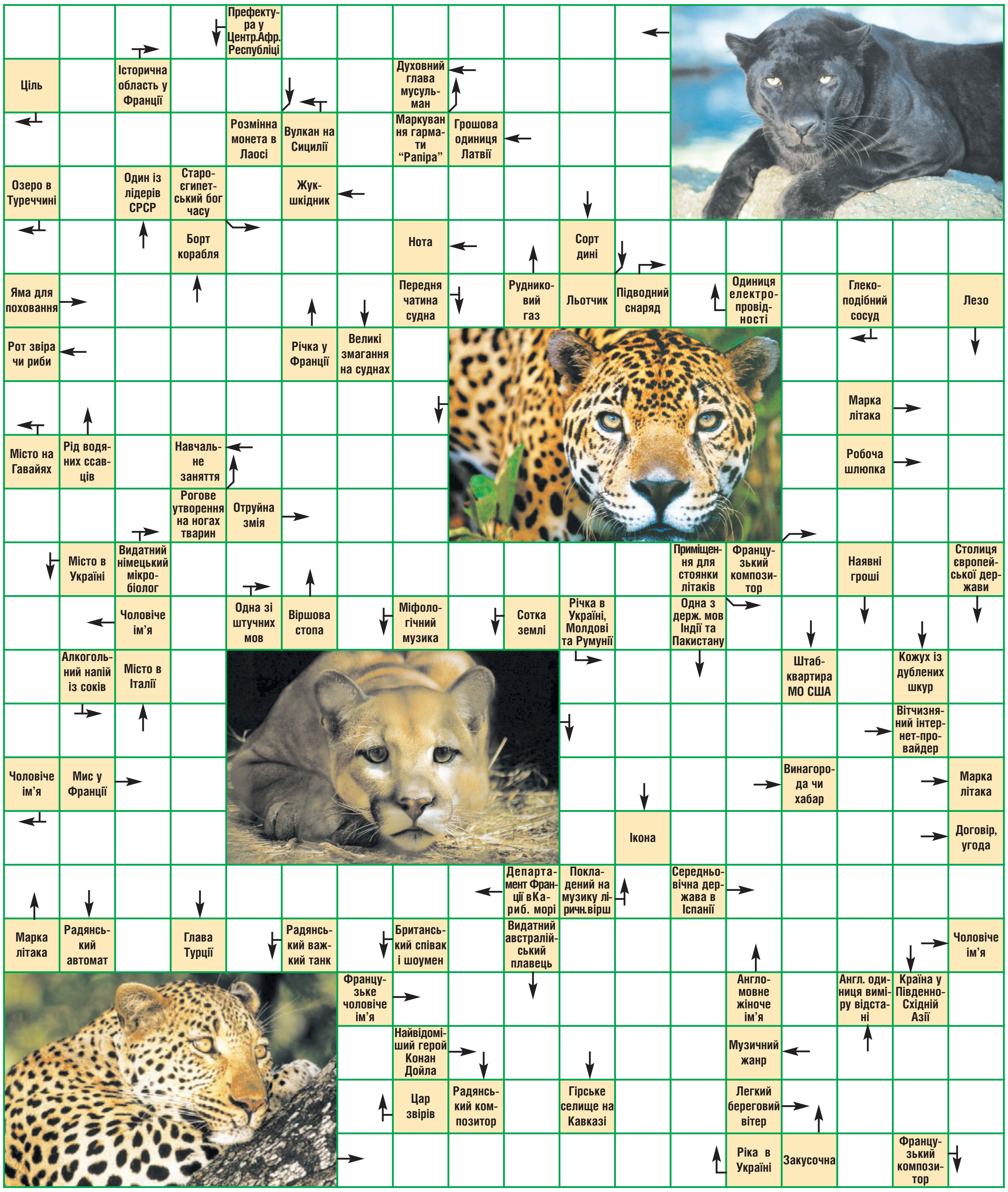
Під капотом автомобіля другої генерації “прописався” 3,2-літровий 165-сильний дизель виробництва Ford, що працює в парі із 6-ступінчастою “механікою”. Рамна конструкція кузова збереглася від попередника, однак він став легшим за рахунок широкого застосування композитних матеріалів та склопластику. Розробники стверджують, що новинка не втратила своїх позашляхових якостей у порівнянні із попередником. Більш детальні подробиці про авто не повідомляють.

Сергій Крапка. “Крила України”.

МАЛЮНОК ДЛЯ СОЛДАТА

Українська дітвора вірить в перемогу над загарбниками

Путіна показали у культовому мультфільмі “Сімпсони”

На початку заставки першої серії чергового сезону мультсеріалу “Сімпсони” є жарти про Крим, голий президент Росії, і слова з “української народної пісні про Путіна”.

Мережею поширюється відео вступу до першої серії нового сезону всесвітньовідомого мультфільму “Сімпсони”. Початок заставки до мультфільму в декількох епізодах присвячено Криму та Росії.

Перед школою Спрінгфілда з’явився бігборд з голим Путіним на коні і написом “Верхова їзда в Криму” англійською мовою. При цьому Барт Сімпсон, який на початку кожної серії щось багато разів підряд пише на дошці, на цей раз написав PUTIN-HUYLO.

Нагадаємо, що раніше у серіалі з’являвся епізод, у якому автори показують 12 років володарювання Путіна в Росії.

